

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
Nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslo-
aviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stoip. peti-vrsta
mali oglaš po 150
in 20, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
Pri večjem g
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen, pondelke in
cineva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2030, upravnštva št. 2329

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6. Celokupni
račun: Ljubljana štev. 10.350 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Seja načelstva SLS

Dne 27. decembra se je vršila v Ljubljani ob polnoštevilni udeležbi seja načelstva Slovenske ljudske stranke. V odsotnosti načelnika stranke, ministrskega predsednika dr. Antona Korošca, je poročal o političnem položaju narodni poslanec Franc Smodej. Načelstvo je vzelo poročilo z odobravanjem na znanje. Nato se je razvila izčrpna debata, ki je izvenela v soglasno odobritev politike Jugoslovanskega kluba.

To je kratka uradna objava o večerajšnji seji načelstva SLS. Nič izrednega ni bila ta seja. Kot vsakokrat se je ob zaključku kolektorskega leta razpravljalo o politiki stranke, o organizaciji in so se izdelali načrti za prihodnje leto.

Zastopniki stranke z dežele so pred vsem imeli besedo, da se izjavijo o političnem delu stranke vodstva in Jugoslovanskega kluba. Zastopniki iz naroda so govorili o vsem, kar je stranka v preteklem letu napravila, o vsem, s čimer se je SLS v javnosti in v državi uveljavljala. Ti moške, ki so prišli, da sodijo, da nasvetujejo in predlagajo tudi korekture, če se jim zde potrebne, so vsi soglasno, z največjim zadoščenjem ugotovili, da je stranka vodila za državo edino možno in za Slovenijo edino pravo politiko.

Veseli in zadovoljni nad strankinimi uspehi je bilo popolno in enotno. Načelstvo je ugotovilo, da se je SLS v zadnjem letu izkazala kot eden najmočnejših stebrov in branikov jugoslovanske države. S pravim in odločnim nastopom v težkih trenutkih je dvignila ugled slovenskega naroda med vsemi prijatelji naše kraljevine, doma in izven mej.

SLS je dokazala, da še tako kričeči, še tako strašni in težki pojavi ne menjajo njene poti. Ostala je zvesta in dosledna. Zvesta svojem programu in dosledna v svoji politiki. SLS hoče z zakonitimimi sredstvi, mirnim potom zagotoviti vsem državljanom in okviru države največjo svobodo, čim popolnejšo enakopravnost. SLS si je nadelala nalogo, da z vztrajnim delom na izboljšanju državne uprave preuredi naš birokratizem, da ne bo ubijal, ugonabljal, oviral življenja, ampak pomagal. SLS je napovedala neizprosno preganjanje nepoštenosti v uradu, v gospodarstvu, v politiki.

Za te svoje naloge gre SLS na delo s komurkoli, z vsemi in z vsakomur, ki hoče isto in ki nudi jamstvo poštenega sodelavca. Politična vzajemnost z narodno radikalno stranko se je izkazala kot najboljša. Leta je dala osnovo, da je v državni politiki mogla zavladati stalnost in umirjenost, ki nam je pred vsem drugim potrebna, da je sploh možno misliti na napredek, zlasti na dvig ugleda naše države v inozemstvu.

V složenem sodelovanju z narodno stranko je bilo mogoče v tem letu doseči najlepše uspehe. Vzorno so se izpopolnile oblastne uprave, ki pomenijo v Sloveniji danes najmočnejši činitelj v gospodarskem in političnem razvoju. Uspešno se je stranka uveljavljala v zakonodaji in si šteje v posebno čast in ponos, da je bila zakonodajna perioda pod vodstvom šefa SLS kot ministrskega predsednika najplodovitejša doba zakonodaje v vseh letih obstoja naše države. Zastopniki kmetijskega in drugega podeželskega delovnega ljudstva so prav posebno in ponovno izražali svoje veselje, da se je z novim davčnim zakonom tako bistveno olajšalo davčno breme, da bo slovenska proizvodnja v bodoče lahko računala v tem pogledu z odločilno boljšimi razmerami.

Država je v preteklem letu na vseh poljih napravila lep razmah naprej in tudi vse vpitje iz Zagreba te notranje upravne in socialne konsolidacije ne izbrisuje.

Tudi o Zagrebu, kakršen se danes kaže, so v načelstvu odkrito in jasno govorili. Tudi tu si mnenja niso v ničemer niti v najfinejši niansi nasprotovala. SLS hodi tu še prav posebno čista in jasna pota. SLS hoče slogo, mir in sporazum med vsemi jugoslovanskimi narodi, prav posebno si želi sloge med Srbi in Hrvati. 20. junij stališča SLS ni prav nič izpremenil, le staro nalogo — delati za mir in sporazum nam je v novi večji in težji obliki naložil. In sprejeli smo jo radi države, radi nas in radi razprtih bratov z veseljem. Sporazum je posvečeno delo SLS, sporazum, v katerem ne sme biti ne premaganih ne zmagovalcev, sporazum, ki bo združil v iskreno, trajno in radostno složno sožitje Srbe, Hrvate in Slovence.

Zaradi sporazuma smo storili vse, kar smo mogli. Šef stranke, dr. Korošec je premier vlade sporazuma. Zaradi sporazuma je bil prijenljiv, ko so nekateri tirjali, naj bo brezobzi-

Četvorna ali trojna koalicija

Seja šefov četvorne koalicije — Korošec in Davidovič v avdienci — Pogajanja za sporazum med vlado in Davidovičem — Odločitev jutri — Davidovič pri Veljkoviču

Belgrad, 27. dec. (Tel. »Slov.«) Današnji dan je bil dan posvetovanj. Največ pozornosti je vzbudila seja vladne večine, ki so se je udeležili vsi voditelji: dr. Korošec, Velja Vukičević, Ljuba Davidovič in dr. Spaho. Seja je trajala od 10 do pol 1. Po seji je odšel predsednik vlade v dvor.

Popoldne je imel Ljuba Davidovič sestanek v klubu DS s svojimi ministri in vodstvom svoje stranke. O tej konferenci je dejal Ljuba Davidovič samo to, da se dela na sporazumu, da pa še ni gotov. Nato je bil Ljuba Davidovič sprejet na dvoru v dolgo avdienco. Enako je bil v dvoru predsednik vlade dr. Anton Korošec.

O vsebini teh razgovorov krožijo v Belgradu najrazličnejše verzije. Nekateri trdijo, da je predsednik vlade dr. Anton Korošec odgovoril Ljubi Davidoviču, da načelno sprejema predloge, ki mu jih je predložil v imenu kluba DS, da pa jih sprejme z gotovo rezervo, za katero misli, da se bo sčasoma dosegel sporazum. Kar se tiče Davidovičevih očitkov, da ni zakonitosti, je predsednik vlade zagotovil šefu DS, da dela njegova vlada po zakonu in da se pod njegovo upravo ni storila nobena nezakonitost, niti ni kot notranji minister prikril nobenega uradnika, ki bi bil delal slabo. Vsak prijavljeni slučaj je takoj dal preiskati ter je vedno postopal strogo po zakonu. Kar se tiče zakonov, ki jih zahteva Ljuba Davidovič, je predsednik izjavil, da se strinja z njim, da jih je treba predložiti narodni skupščini, da pa je mnenja, da se ti zakoni ne smejo vezati s proračunom. O tem, da naj bi se ti zakoni predložili narodni skupščini pred proračunom, se je vršila daljša razprava. Davidovič je ponovno zahteval sprejetje zakonov pred proračunom, ker ima edi-

no na ta način zadostno jamstvo, da se bodo res sprejeli. Če bi bil proračun sprejet pred njimi, bi vlada, ki bi imela sprejet proračun, delala po svoji volji.

Kar se tiče sporazuma z Zagrebom, naj bi bil predsednik zatrdil Ljubi Davidoviču, da stremi vsa vlada za tem ciljem. Pa tudi vsi današnji voditelji so soglasni v tem, da mora imeti vladna politika ta cilj, da čim bolj zavladava pomirljivost v naši državi. O tem, ali se je dosegel popoln sporazum ali ne, se v tujakšnih krogih ničesar ne ve, zlasti radi tega, ker so se dejansko vsi šefi sporazumeli, da ne bodo dajali nobenih pojasnil. Kolikor je mogel Vaš dopisnik od merodajnih strani zvedeti o vsebini današnjega sestanka, je vsebina tega sestanka ta-le:

Na sestanku se je vršila dolga debata in se je obravnaval cel kompleks političnih vprašanj. Zetja je, da ostane četvorna koalicija na vladi. Prepričanje je, da bi bila samo ta koalicija dobra. Če bi prišlo do trojne koalicije, bi ta trojna koalicija želela razširiti se zopet v četvorno. Če Davidovič ne bi hotel vstopiti v to četvorno koalicijo, bi imel pač svoje razloge, ki pa nikakor niso tisti, o katerih se toliko govori v javnosti in ki jih je Davidovič predložil na seji kluba DS. Kateri so pa ti razlogi, se ne da niti sklepati niti se izven ožjih krogov zanje ne ve. Ali bo prišlo do ostavke ali ne, ali bo prišlo do sporazuma ali ne, ali do trojne oziroma četvorne obnovljene koalicije, se še danes sploh ne da napovedati. Pričakuje se, da bo jutrišnji dan v naši notranji politiki odločilnega pomena. Zlasti je vzbudilo pozornost, da je imel Ljuba Davidovič na stanovanju znanega demokratskega bankirja Veljkoviča po konferenci četvorne koalicije ponoven sestanek.

KDK nalaga Zagrebu nove davke

Zagreb, 27. dec. (Tel. »Slov.«) Bivši zagrebški župan Heinzel je vodil zagrebško občinsko politiko tako, da je moral vsakdo priznati, da je bila iz občinske politike izključena vsaka politika. Politiki KDK so Heinzla izpodrinili in sedaj zagrebško občino izrabljajo kot svojo strankarsko ekspozituro. Pričeli so borbo z vlado in Belgradom. Na to borbo jim je finančni minister odgovoril s tem, da je odpovedal občini nadaljnje pobiranje državnih davkov. Doslej je namreč zagrebška občina v imenu države pobirala državne davke. Pri tem je imela lep dobiček, s katerim je pokrivala velik del občinskih izdatkov. Radi tega odvetja je zašla občina v skripce. Proračun je postal pasiven. Sedanji

občinski svet, ki se predstavlja kot nekaj rešitelj hrvatskega mesta Zagreba, je moral poseči po novih davkih, da spravi proračun v ravnotežje. Kakor je zvedel Vaš dopisnik, je povišal zemljarino in najmarino za 15%, požarno doklado od pol na 1%. Naklada na uvoz vina se je povišala za 200%. Prav tako naklada na pivo. Občutno so se zvišale pokopališke pristojbine. Vsi ti davčni poviški bodo znašali več milijonov. Davkoplačevalci jih bodo zelo občutili. Ze sedaj je med meščanstvom veliko nezadovoljstvo radi sklepov, ki jih je napravila ekstremna politika tistih, ki jim je poverjena usoda mesta Zagreba. Nezadovoljstvo se bo še povečalo, ko se bodo naklade pobirale.

„Hrvat“ in „Jutarnji list“ proti „Novostim“

Zagreb, 27. dec. (Tel. »Slov.«) »Hrvat« prinaša uvodnik »Kuhinja laži«, ki ga je posnel po »Jutarnjem listu«. V njem se »J. l.« obrača proti zagrebškimi »Novostim«, ki so hud konkurent »J. l.« in vsega »Tipografiji« tiska. Ti napadi so zanimivi. Zanimivejši so še radi tega, ker se tudi »Hrvat« obrača proti »Novostim« na zelo oster način in pravi: »Zaenkrat se na pisavo »Novosti« ne bomo ozirali, ker je ta pisava po svojem duhu popolnoma nasprotna interesom KDK. Radi tega v neposredno korist tistih, proti katerim vodi hrvatski narod najodločnejšo borbo. Naglasiti pa hočemo, da bi bilo potrebno,

da legitimni zastopniki KDK odkrito in jasno v interesu borbe hrvatskega naroda javno označijo pisavo kot tako, kakršna je, da se tako prepreči pisanje iz kuhinje laži in intrig.« Če se upošteva, da so »Novosti« v Pribičevićevi službi in prav za prav njegov organ ter da vedno pišejo po njegovi želji, je »Hrvatova« pisava toliko bolj zanimiva. Jasno se vidi, da vlada v gotovih krogih KDK v Zagrebu ostro nasprotje proti Pribičeviću in da niso nobene pripovedke vesti o sporih med dvema kriloma v KDK.

V naši državi je prepovedana knjiga »Stjepan Radić: Iz mojega življenja«, ki je izšla v inozemstvu in ki piše proti interesom naše države.

ren, in le sporazum je imel pred očmi, ko je kategorično zahteval izpolnjevanje zakonov od vsakogar. Kajti nezakonitost bi vodila v ječo ali propast.

Nasproten tabor, ki mu pripadati tudi skupini dr. Žerjava in Puclja, si je z vsemi sredstvi trudil, da bi povzročil nemogoče razmere. SLS je zavračala njegova sredstva in s svojim zgledom dokazovala, kako je mogoče brez težjih pretresov popraviti, kar kakemu narodu v državi ni prav in pozivala za skupno mizo k mirnemu in stvarnemu razgovoru o likvidaciji notranjih sporov. Njenim pozivom se KDK ni odzvala, ni pa zato njen napor ostal brez uspeha

SLS z največjim zadovoljstvom ugotavlja, da se po bistvenem njenem vplivu ni zgodilo nič, tudi v najtežjih trenutkih ne — kar bi sporazum oteževalo.

Nasprotniki stranke naj vedo, da se SLS svoje zgodovinske vloge vestno zaveda. Strankini smišljeniki po vsej Sloveniji pa vedo in načelstvo je potrdilo, da je SLS za državo in našo ožjo domovino v najtežjem letu tako uspešno delala, da je nesreča, ki so nam jo vsem pripravili sovražniki, mirno — skoro brez posledic prešla — da so tvorne sile našega državnega življenja, ki jih je SLS tako spretno očevala, ostale nedotaknjene in so tudi v največjem viharju dobre sadove prinašale.

Križev pot Janka Kralja

Videm, 26. decembra 1928.

Dr. Janko Kralj je bil v soboto 22. decembra zvečer odpeljan iz goriških zaporov v Videm in je tako nastopil pot v petletno konfinacijo na Liparih. Goriška policija ni niti obvestila sorodnikov o odhodu, kakor je drugod navada. Sorodniki mu niso mogli pripraviti niti obleke in perila. Konfinancu se je do danes vedno dala možnost, da sami plačajo pot v konfinacijo in si tako prihranijo mnogo trpljenja. Ako namreč konfiniranec sam plača pot, ga policija odvede direktno na mesto konfinacije. Drugače vlačijo karabinerji konfiniranca od ječe do ječe — iz Gorice v Videm, iz Vidma v Benetke, potem v Bologno itd. — da se jih nabere večje število. Pot traja tri tedne! Po ječah se ne dela razlike med šibkim in rahločutnim inteligentom in krepkim delavcem. Vsi so: Confinati! Konfiniranci.

Dasi je dr. Kralj zelo rahlega zdravja, mu torej ni bila dovoljena ugodnost, da se lahko na lastne stroške odpelje v konfinacijo, seveda vedno spremljan od karabinerjev, ki jih mora konfiniranec tudi plačati. Dr. Kralj je vložil na prefekturo prošnjo, da bi upoštevali njegovo zdravstveno stanje in ga poslali v kraj z zdravim podnebjem. Tudi ta prošnja mu je bila odbita in določeni so mu bili ne baš zdravi Lipari. Dr. Janko Kralj je rekuriiral proti konfinacijskemu dekretu. Goriška prefektura ni čakala, kakor je sicer običaj, da se rekurz reši. Dr. Kralj je vložil prošnjo, da se sme pred odhodom v konfinacijo poročiti — aretiran je bil tik pred poroko — tudi na to prošnjo ni prejel odgovora! To, kar je dovoljeno najhujšim zločincem, ni dovoljeno slovenskemu inteligentu.

Z dr. Kraljem je bil odpeljan tudi konfiniranec Uršič iz Kobarida, ki je dobil 3 leta. Dr. Kralj odide iz Vidma 28. decembra in ga odpeljejo preko Benetk dalje v kraje trpljenja in mučenja.

Nova tuja ponudba posojila

Finančni minister dr. Niko Subotič je proučil ponudbo konzorcija holandskih bank, ki ponuja naši državi posojilo v višini 65 milijonov goldinarjev, kar znaša okoli tri milijarde dinarjev. To posojilo naj bi imelo loterijski značaj, obrestna mera pa ne bi znašala več kot 7 ali 8%. O ponudbi bo poročal dr. Subotič na eni prihodnjih sej ministrskega sveta.

Dr. Subotič je obvestil novinarje, da ima poleg te ponudbe še več drugih in zelo resnih ponudb za zunanje posojilo in da sedaj proučuje te ponudbe.

Tako je zopet enkrat postavljen tisk KDK na laž in zopet enkrat je potrjeno to, kar smo mi naglašali, da uživa namreč naša država kredit v tujini in da more vlada vsak hip skleniti zunanje posojilo, če le hoče. Seveda pa hoče in sme vlada skleniti le posojilo, ki je ugodno in ki ni predrago, ker bi nam bilo to le v škodo.

Jasno pa je tudi kot beli dan, da ni treba imeti nobenega strahu za naš dinar, kadar tuje banke ponujajo naši državi zlat denar. Kajti tuje banke ne delajo za zgubo in če posodijo nam, potem store to vsled tega, ker vedo, da ne bodo dobile nazaj samo vsega denarja, temveč bodo imele tudi lep dobiček.

Še enkrat pa je treba pibiti škodljivo in naravnost nezaslišano pisanje tiska KDK proti zunanemu posojilu, ker je to pisanje le v korist tujim bankirjem, zato pa v tem večjo škodo za vse Slovence, Hrvate in Srbe! Zato proč s tako politiko in takim tiskom!

Grauerjev atentator še neznan

Zagreb, 27. dec. (Tel. »Slov.«) O atentatu na Grauerja vodi policija vsestransko preiskavo. Kljub temu, da je policija zaslišala številne osebe, še vendar ni ugotovljen atentator. Za Ožaničem, natakarkjem v »Corcu«, je bila izdana tiralica. Danes pa se je Ožanič sam javil na policiji in izjavil, da ni streljal na Grauerja, čeprav ga je sovražil in preziral. V zvezi z umorom je policija aretirala več oseb, katerih imena ni objavila. Kolikor se je moglo izvedeti, sta med aretirancev tudi natakarkja iz kavarne »Corso« Malinger in Grbljen. Časopisju ne daje policija nobenih poročil.

Kmetijski minister je predložil narodni skupščini zakon o zadružništvu.

V resnici, zadosti eksperimentiranja

Silno komodno taktiko si je izbral »Jutro«. Kar se dogodi v državi, vsega je kriv edino dr. Korošec. Če udari kak policist kakoga demonstranta s pendrekom, je seveda kriv dr. Korošec in če na železnici ni vse v redu, je zopet kriv dr. Korošec. Ali ta komodna taktika ne vleče več in zato si je »Jutro« izposodilo »argumente« pri g. Davidoviču. Ne samo »Jutro«, tudi g. Davidovič pravi, da je vse slabo, da je dr. Korošec položaj še poslabšal itd. in torej je vse res, kar smo pisali. Na konec pa zavije »Jutro« prav pobožno oči proti nebu in se sprašuje, če država še prenese nove eksperimente in potrebe. Do srca nas je ganila ta skrb »Jutra« in zato odgovarjamo na »Jutro« uvodnik.

Da razmere v naši državi niso idealne, ve vsakdo. Vsakdo pa tudi ve, da so bile razmere pred leti še mnogo, mnogo slabše in najslabše baš takrat, ko je vladal tudi šef »Jutra«, g. Zerjav. Ni več tistih preganjanj, ni več tistega premeščanja, ni več razbijanja shodov in vsega drugega, kar je bilo takrat na dnevnem redu. Zato naj se »Jutro« raje prime za nos in naj si prebere svoje članke iz tiste dobe, mesto da sedaj prav milo zavija oči proti nebu.

Vsak pameten človek pa ve tudi to, da je človeško nemogoče, spraviti ves ta kaos, ki je vladal pri nas, v par letih v red. Niti ena generacija tega ne opravi in veseli moramo biti, če bo po dveh generacijah res vse v redu. Samo v čast je dr. Korošcu, če ima »Jutro« od njega tako visoko mnenje, da bi moral on v pol leta izvršiti to, kar je delo dveh generacij.

Pa tudi pridemo k izkoriščanju Davidovičevih argumentov. Predvsem treba naglasiti, da je Davidovičeva stranka že precej let v vladi in da tudi za njo velja, da najprej lastno krivdo opere. Pa tudi ne glede na to, ve vsakdo, ki noče veljati kot patentiran političen naivnež, da so vsi ti argumenti le ad hoc, ki takoj ugasnejo, če bo dosežen v vladi sporazum ali pa se obrne situacija malo drugače. Zato pa tudi »Jutro« čisto zaman prištevja svoj piskrček k ognju g. Davidoviča. Ne drže argumenti g. Davidoviča in predvsem zato, ker so le slušajni.

Res pa je, da je zadosti eksperimentiranja in zato je bila ustvarjena četvorna koalicija, da bo že enkrat omogočeno mirno delo. To delo vlada danes tudi vrši in samo slepec ne vidi napredka, ki ga je pod Korošcem doseglo notranje ministrstvo.

Pač pa so tu še drugi ljudje, ki še nimajo zadosti eksperimentiranja in med temi ljudmi pa so baš voditelji KDK na prvem mestu. Kaj pa je vsa politika KDK drugega kot nezrel eksperiment? Samo govorjenje, samo izjavljanje, samo besedičenje in hujskanje, to je vsa politika KDK. In taka politika naj postane državna? Kam pa pridemo? Kam bi nas to dovedlo.

Politike eksperimentiranja je zadosti in se mora nehati in zato mora oslati vladna politika v današnji smeri, dokler ne krene politika KDK na pravo pot.

Taka je resnica, kar pa piše »Jutro«, je samo brezefektno zavijanje oči in pa preziranje dejstev, predvsem pa onih lastnih grehov, ki so glavni vzrok, da vlada v Zagrebu skrajna linija Vlaške ulice!

„Milijonski fond“

Zadnji čas ima reklamni oddelek SDS tole taktiko: Najbolj debele gluposti in klevete navteži kakemu zagrebskemu listu. Potem pa tako pri ljubljanski SDS skovano notico iz zagrebskega lista v ljubljanskih glasilih SDS ponatisnejo in prepisajo: »Odgovornost za te informacije prepuščamo Zagrebu«.

Sedaj ob novem letu je treba delati reklamo za časopise. Reklama je taka, kakršen je oni, ki jo dela. Ker SDS ni in nikoli ni bila solidna stranka, je tudi reklama za njene liste nesolidna.

Kakor izvestna klika ni bila še nikdar v zadregi, kadar so ji poštena sredstva pošla, je tudi to pot našla v svojem žanru originalno idejo. V Zagreb so lansirali vest, da so si klerikalci zbrali milijonski fond za klerikalno časopisje! Sedaj ko pride dr. Korošec v Slovenijo, bodo klerikalci ta fond »talali« in bodo iz milijonov kovali kanone, ki bodo uničili »vpliv velikega in močnega naprednega tiska«.

Tako, raca je narejena, zagrebske »Novosti« so jo hvaležno sprejele in »Ponedeljek« jo je kot posebno senzacionalno serviral dan pred Božičem, takrat, ko borze ne delajo, industrije le deloma obratujejo, takrat ko imajo gospodje ravnatelji, prokuristi in upravni svetniki, na katere se naša SDS zanaša, čas in mir, da prebero vsaj prvo stran »Ponedeljka« od prve do zadnje vrste.

Ti gospodje bodo brali in se bodo omehčali spričo strašne klerikalne pošasti, ki se bo zvalila iz »petmilijonskega fonda«. In segli bodo v žep ter odrinili izsušenemu fondu »Jutra« par milijončkov, kakor v onih srečnih časih. Tako špekulira SDS in si izmišlja eno bedarijo za drugo, da bi povišala rapidno padajočo naklado svojih listov.

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: Izpremenljivo vreme, ponekod padavine. V nižinah južno vreme. Južne Alpe: Različno oblačno, nekoliko topleje.

Briand za kongregacije

Pariz, 27. dec. (Tel. »Slov.«) Veliko pozornost vzbujajo v političnih krogih Briandov nastop za priustitev verskih kongregacij v Francijo. Briand, ki je bil svoječasno poročevalec za zakonski načrt o ločitvi Cerkve od države, je v poslanski komisiji za zunanje stvari naglašal, da katoliški misijonarji v odlični meri prispevajo k temu, da se širi vpliv Francije in francoskega jezika v inozemstvu. Zato je treba dati verskim kongregacijam možnost, da v Franciji z ustanavljanjem novicijatov morejo skrbeti za svoj naraščaj. Ker je zadeva še skrajno nujna, smatra vlada, da mora hitro delati. Notranji minister Tardieu je v komisiji branil načrt vlade in priporočal posebno, da se vrnejo cerkvena posestva. Izjavil je, da se je Cerkev že pred več leti, ko

je bila najprej v najostrejši opoziciji, kasneje izjavila, da je pripravljena, da ustanovi v svrhu upravljanja cerkvenih posestev škofijske svete, ki jih je zahteval laični zakon. V novem zakonskem načrtu se nahaja v končnem obračunu proračuna za l. 1928. sicer pripravljenost, da naj se cerkvena posestva, ki dosedaj niso bila prodana, vrnejo Cerkvi. Tu pa gre samo za posestva v vrednosti 22 milijonov frankov, to je samo za štiri odstotke vsega cerkvenega premoženja, ki je bilo svojčas zaplenjeno. Komisija je sklenila, da zahteva tudi od Brianda poročilo o pripustitvi duhovniških družb. Po tem sklepu je pričakovati, da bo imenovana komisija ugodila vladi v njenem stremljenju, da se sprejmejo te določbe v finančnem zakonu.

Ponarejanje menic le pri sovjetih v navadi

Pariz, 27. dec. (Tel. »Slov.«) Brat ljudskega komisarja Litvinova, ki je osumljen, da je ponarejal menice, je danes v nekem pariškem ruskem listu objavil pojasnilo, odnosno opravičilo, češ, da je tako postopanje z menicami bila pri sovjetskih oblastih že več let najnavadnejša metoda. Slo je za nekako verženje v krogu. »Argo« je izstavil menice na »Gospar«, ta pa na inozemske trgovske misije itd. Litvinov je trdil, da je bila cela vrsta državnih trgovinskih družb ustanovljena samo v to svrhu, da se more krog razširiti. Potom diskontiranja doseženi zneski bi se imeli porabiti v glavnem za potrebe inozemske propagande. Operacije je dirigiral član komisije za propagando Tulov, ki je v resnici vodil delovanje boljševiskih tajnih agentov v Nemčiji, Angliji, Franciji in Belgiji. Od Tulova je Litvinov dobil l. 1926. nalog, da izstavi take menice. Denar se je posla v Francijo v svrhu propagande v Maroku in Alžiru. To ni bilo prvič, da je dobil in izvršil take instrukcije. Na koncu izjavlja Litvinov, da je žrtve političnih intrig, in ostro napada Čičerina v osebnih napadih.

rabiti v glavnem za potrebe inozemske propagande. Operacije je dirigiral član komisije za propagando Tulov, ki je v resnici vodil delovanje boljševiskih tajnih agentov v Nemčiji, Angliji, Franciji in Belgiji. Od Tulova je Litvinov dobil l. 1926. nalog, da izstavi take menice. Denar se je posla v Francijo v svrhu propagande v Maroku in Alžiru. To ni bilo prvič, da je dobil in izvršil take instrukcije. Na koncu izjavlja Litvinov, da je žrtve političnih intrig, in ostro napada Čičerina v osebnih napadih.

Izjava Burova

Sofija, 27. dec. (Tel. »Slov.«) Bolgarski zunanji minister Burov je pri sprejemu časnikarjev izjavil, da so Grandi, Titulescu in drugi državniki v Laganu priznali, da se Bolgarska vede povsem lojalno. Nasproti jugoslovanskemu zastopniku pri Društvu narodov je posebno omenjal, da vlada na Bolgarskem velika nevolja radi obstoječega razmerja z Jugoslavijo. Moralni razorožitvi vseh narodov, ki je potrebna za zagotovitev miru na svetu, je na poti vprašanje manjšin. Položaj bolgarskih manjšin v inozemstvu je zelo pomenljiv ne samo za mir v Bolgarski, temveč tudi za mir na Balkanu. Burov pozdravlja načrt, da se bo vprašanje manjšin razpravljalo na prihodnjem zasedanju Sveta Društva narodov. Bolgarske finance so pokazale nemogućnost, da bi Bolgarska mogla plačevati vojno odškodnino v dosedanjih meri.

Trocki sme v zdravilišče

Berlin, 27. dec. (Tel. »Slov.«) »Volks-wille« poroča, da bodo Trockega, ki je že dalje časa bolan na malariji, poslali po Stalinovemu naročilu v neko južnorusko zdravilišče.

Sikorski se vrnil v Varšavo

v Varšava, 27. dec. (Tel. »Slov.«) Bivši ministrski predsednik in vojni minister, general Sikorski, nasprotnik Pilsudskega, ki ga je radi njegovih vojaško-zgodovinskih spisov odstavil s svojega mesta, se je sedaj vrnil iz Francije, kjer je bil v zvezah s francoskim generalnim štabom. Sikorskega smatrajo za kandidata nacionalistične desnice za najvišja mesta v državi za slučaj, če bi prišlo do spremembe v režimu.

v Varšava, 27. dec. (Tel. »Slov.«) Poštne in brzojavne pristojbine na Poljskem bodo od 1. januarja 1929 zvišali za 10—20%.

Pariz, 27. decembra. (Tel. »Slov.«) Stanje francoskega pravika Fachota, na katerega je bil izvršen atentat, se je toliko zboljšalo, da so ga danes lahko zasliali. Atentator si je za svojega zagovornika izbral komunističnega poslanca Berthona.

pekla na desko. Neki učitelj je otrokom pripovedoval, da je pekel globoka jama, polna zavrnjenih, nanje zlivala velika žena vrela vodo... Vice so velikanski mehur, v katerem se kuhajo duše...

Za „Slovenski Narod“

Nad vse senzacionalno vest čitamo v belgrajskih »Novostih«. V »Hercegovini« so belgrajski spiritisti imeli sejo in njih medij je tedaj prorokoval, da bo dr. Korošec padel v noči od 22. do 23. decembra. Nasledil ga bo neki mali gospod, ki pa se bo kmalu moral umakniti drugemu, ki bo definitivno zavladal. Kdo bo ta končni zmagovalac, medij ni mogel več povedati, ker se mu je zmagovalac izgubil med muslimani.

Na vsak način same senzacionalne vesti, ki bi jih »Slov. Narod« gotovo s pridom uporabil. Sicer pa je »Slov. Narod« itak prekosil medija, ker mu je dr. Korošcu odšel že prejšnji teden.

„Dubrovački list“ - prenehal

Dne 24. decembra je zadnjikrat izšel »Dubrovački list«, ki je kot tednik izhajal pet let v Dubrovniku. Za slovo si je še prav krepko privoščil klerikalce, kar smo mi čitali naravnost z veseljem. Kekor se vidi, je tudi v Dalmaciji opozicija vsekdan močnejša.

Po katoliškem svetu

Praški papeški nuncij Ciriaci se je pred božičnimi prazniki odpeljal v Rim. Tekom svojega bivanja je bil že ponovno sprejet od sv. Očeta in mu poročal o poteku pogajanj, ki jih je imel v Pragi s češko vlado radi »modusa vivendi« med Vatikanom in češkoslovaško republiko. Sestavljeni sta bili dve komisiji, ena cerkvena in ena vladna, z nalogo, da izdelata potrebne predloge, da bi lahko prišlo do direktnih pogajanj. Cerkvena komisija je svoje delo dokončala kljub temu, da so med njenimi člani prvotno obstojala precejšnja nasprotja, posebno radi zahtev nemških katolikov iz breslavske škofije. Po posredovanju nuncija Ciriacia je v vseh spornih točkah dosežen sporazum. Tako je s te strani zadeva urejena. Čaka se samo še na to, da tudi vladna komisija izdela svoje predloge. Po vestih katoliških listov delo ugodno napreduje in se misli, da bo lahko že v kratkem prišlo do direktnih pogajanj. Tudi o rezultatu teh pogajanj vlada v vatikanskih krogih optimistično razpoloženje.

Katoliška akcija in volitve v Italiji. V kratkem bodo v Italiji izvršene volitve na podlagi novega zakona, ki določa, da imenujejo kandidata sindikalne in kulturne organizacije; iz vrst teh kandidatov pa fašistovski vrhovni svet imenuje poslance. V javnosti se je pojavilo vprašanje, ali naj tudi »Katoliška akcija« imenuje svoje kandidate. »Osservatore Romano« se bavi s tem vprašanjem in naglašja, da »Katoliška akcija« nima s politiko nič skupnega. Ona je čisto verska in kulturna organizacija in zato ne bo postavljala kandidatov. Izrecno pa se priporoča njenim članom, da izvršijo svojo volilno dolžnost in oddajo svoj glas kandidatom, ki dajo največjam stva, da bodo delali v smislu načel »Katoliške akcije«.

Iz cerkvene statistike Nemčije. Po poročilu knjige »Kirchliches Handbuch für das katholische Deutschland« je v Nemčiji 20 milijonov 193.334 katolikov. Starokatolikov je samo še 33.432. V Berlinu, ki ima 4.024.165 prebivalcev, živi 407.780 katolikov. Na Pruskem je bilo sklenjenih 72.126 katoliških in 36.705 mešanih zakonov. Od 100 katolikov jih 20,3 odstotkov stopi v mešani zakon. V celi državi je 15.216 katoliških in 8.413 simulantnih šol. Katoliških novincev je 2.366.108; katoliške šole jih obiskuje 2.027.880. Učiteljev je 59.276. O uradnih ni točnih podatkov, ugotovljeno pa je, da so katoliki še vedno posebno pri najvišjih uradih zastopani. — Iz moralne statistike so zanimivi podatki o samoumorih. Na Pruskem pride na vsake stotisoč 10,9 katolikov, na Bavarskem 11. Na istotoliko številu pa pride 25,5 protestantov. — Duhovnikov je 16.376, teologov pa je bilo l. 1927 približno 2820; na sto duhovnikov pride 14,8 teologov.

Iz časopisov

»Samouprava« o pogojih g. Davidoviča. V uvodniku piše »Samouprava«, da nastopa g. Davidovič, kakor da ne bi bil šef vladne stranke, temveč opozicionalne, kar nasprotuje osnovnim pojmom o sodelovanju dveh koaliranih strank. Vse kaže, da se hoče g. Davidovič oprostiti vsake odgovornosti za vladno politiko, da pa si ohrani vse one dobrine, ki jih ima vladna stranka. Take želje pa so v politiki neizvedljive. Kot razlog za tako razlago Davidovičevega nastopa pa navaja »Samouprava« to, da se Davidovič niti z besedo dotaknil splošne vladne politike. Nasprotno se iz vsega vidi, da g. Davidovič ta politika sploh ne briga. Najtežji problem našega narodnega in državnega življenja, ki obstoji v prvi vrsti v tem, da ohranimo temelje za svobodo in srečo Srbov, Hrvatov in Slovencev, g. Davidovič sploh ne omenja. V glavnem zahteva le sprejem manj važnih zakonov, ki pa morajo biti rešeni še pred proračunom. Vsi ti trije Davidovičevi zakoni pa niso v nobenem nasprotju z vladno politiko in zato tudi ne morejo biti vzrok za prelom koalicije. Ne more pa radikalna stranka dopustiti, da v agrarnem vprašanju zmaga stališče, ki ni niti dovolj podprto niti pametno razloženo. Še manj pa se sme reševati težavni problem kmetijskih kreditov z demagoškimi formulami. Zakon o korupciji pa bi radikalna stranka prav rada sprejela, pa čeprav bi se z že obstoječimi zakonskimi odredbami mogla zaščititi vsa korupcija in tudi ona v demokratskih vrstah, kakor jo je razkrila parlamentarna gozdarska anketa. Pogoji g. Davidoviča so napačno postavljeni in le dokaz, da je lojalno sodelovanje z demokracijo težko izvedljivo.

Kaj bi dopustili radikali. Dr. Lazar Marković v popravku v »Politiki« demantira najodločnejše, da bi on v pogovoru z dr. Krnjevičem pripustil možnost razdelitve države na več samostojnih pokrajin ter pravi, da je svoje stališče že dovolj jasno povedal in v vseh mogočih listih. Priznava Hrvatoma pravico, da zahtevajo opravičenje in tudi jamstvo, da se kaj takega nikdar več ne pripeti in tudi o reviziji ustave se da govoriti. Toda le v tem smislu, da ostane edinstvo države na vsak način ohranjeno in da se izvedejo reforme, tudi velike le v upravi. V nobenem slučaju pa ne more biti radikalna stranka za nobeno prikrito ali neprikrito razdelitev države v več držav, ker se morajo vse reforme izvesti le v unitarističnem smislu.

Svet v slikah

† Maršal grof Luigi Cadorna, italijanski vrhovni poveljnik v svetovni vojni, ki se je moral kasneje zagovarjati zaradi poraza pri Kobaridu. Cadorna je bil rojen l. 1850. Njegov oče je l. 1870. kot general zasedel papežev Rim za Italijo.

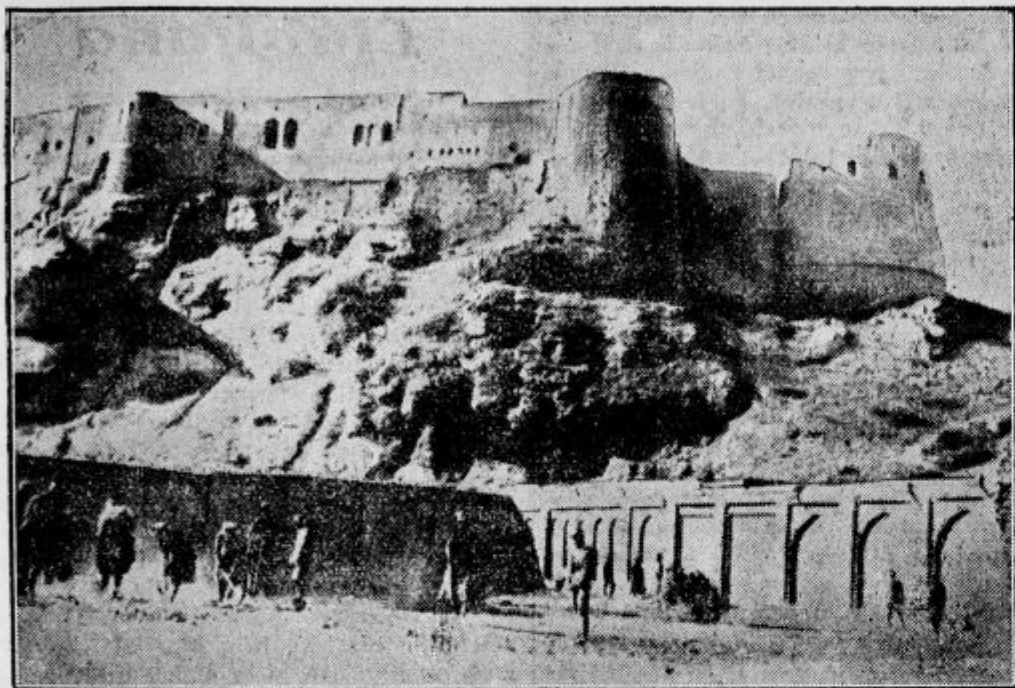
Generalni državni pravdnik Fachot, na kate-rega je v Parizu izvršil atentat strassburški me-sarski mojster George Benoit in ga težko ranil. Benoit je alžalski avtonomist, a Fachot je bil v strassburškem političnem procesu ostro nastopal proti avtonomistom.

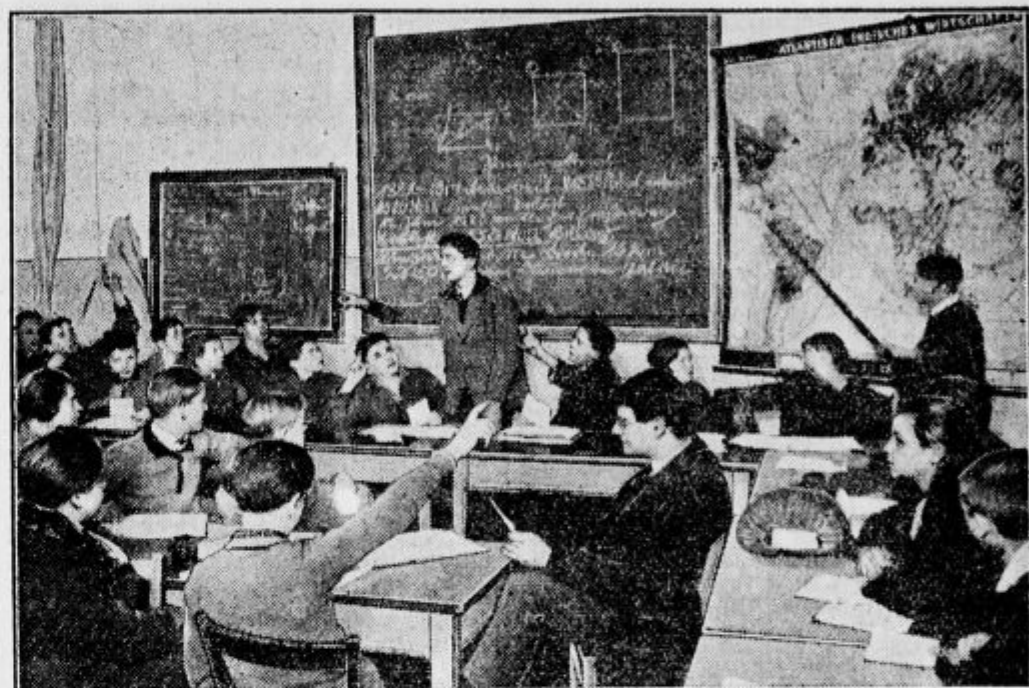
Leopoldina Miklas, žena novega avstrijskega zveznega predsednika prof. Wilhelma Miklasa, ki po pravici nosi ime »deželne matere«, saj je sama mati 12 živih otrok. Prejdeni predsednik Hainisch je bil samec in je zavzemala mesto »deželne ma-tere« njegova 89letna mati — znana pisateljica Marianne Hainisch.

Princeznja Jutta-Milica, bivša črnogorska pre-stolonaslednica, rojena vojvodinja Mecklenburg-Strelitz, ki je težila nemško državo za svojo ded-ščino. O stvari je razsojalo nemško-jugoslovansko razsodišče v Parizu, ki je Miličino zahtevo odklonilo.

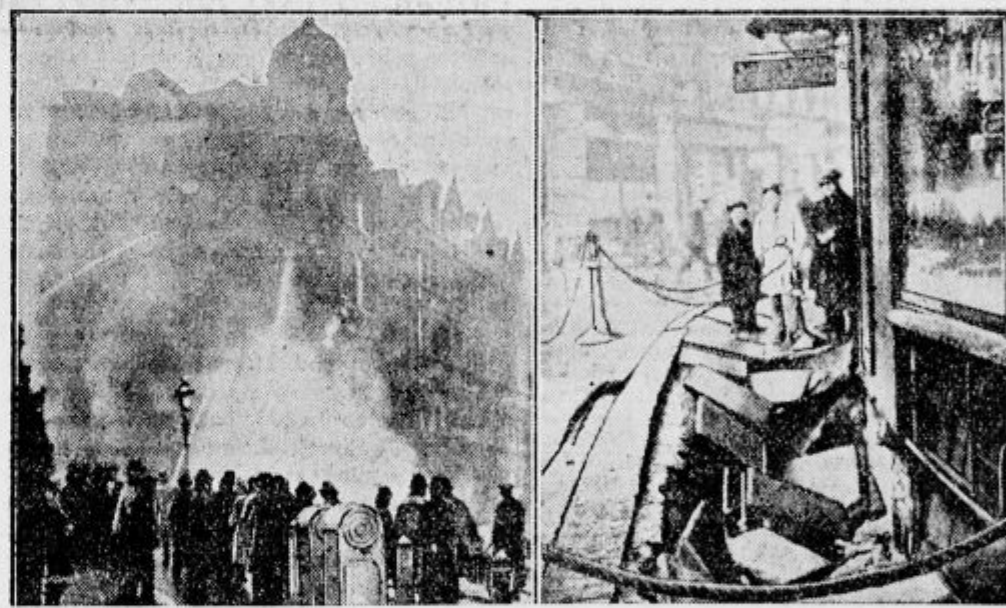
Trdnjava Kabul v Afganistanu, ki so jo v sedanji meščanski vojni bombardirali ustaški letalci, ker je v njej iskal zavetja kralj Amanullah.

Razred brez klopi. V posebnem razredu (Aufbauklasse) gimnazije Berlin-Neukoelln so odpravili šolske klopi in katedre. Učitelj sedi med dijaki, ki ga smejo tiskati kakor tovariša.

Po plinski eksploziji v Londonu. — V bližini Britanskega muzeja je telegrafski delavec pomotoma navrtal glavno plinsko cev, na kar je došlo do silne eksplozije. Raztrgalo je 1200 kvadratnih metrov cesnega tlaka. Ker se je katastrofa pripetila ob zgodnji jutranji uri, je bilo poškodovanih le 30 oseb. Več hiš se je vnelo, a so gasilci ogenj omejili.

A. P. Čehov:

Psst...

Ivan Jegorovič Krasnuhin, časnikar, se vrne pozno ponoči domov, ne posebno dobre volje, resen in zatopljen. Zdi se, kakor da čaka na obisk, ali kakor da misli na samoumor. Mereč korake po sobi, se ustavlja, grabi se za lase in govori z glasom kakor Laert, ki se pripravlja, da maščuje svojo sestro.

Pobit, duševno zmučen, ko mi srce stiska žalost, naj sedem in pišem! In to naj bo življenje? Zakaj še ni nihče opisal mučnega razpoloženja, ki ga občuti pisatelj, ko je žalosten, a mora vendar zabavati tolpo, ali kadar je vesel, pa mora na povelje priliti solze? Moral bi biti zabaven, ravnodušno hladen in bistroumen. Toda predstavite si, da me uniči žalost, ali da sem na primer bolan, ali da mi je žena na porodu!

Tako govori, grozi s pestmi in blodi z očmi... Potem gre v spalnico in budi ženo. »Nadja,« pravi, »sedem k pisanju, prosim, da me nihče ne moti; ni mogoče pisati, če kriče otroci, ali če smrče kuharice. Poskrbi mi tudi čaj ali kaj drugega... Saj veš, da ne morem biti poleg pisanja brez čaja; edino on me krepi pri delu.«

Vrniš se v svoj kabinet sleče suknjič in sezuje čevlje. Slati se počasi in sede potem z izrazom razžaljene nedolžnosti za pisalo mizo.

Na mizi ni nič slučajnega, ampak vsaka najmanjša malenkost se zdi postavljena pre-mišljeno in po strogem redu. Doprsni kipi in slike slavnih pisateljev, kup rokopisov, Belin-skega spisi s privihanim listom, koščen pepel-

nik, časopis, položen tako, da se vidi mesto, podčrtano z modrim svinčnikom in s pripom-bo na robu »podlost«. Pravtam je še par pred kratkim naostrenih svinčnikov in nekaj peres-nikov z novimi peresi, ki so bili očitno zato tam, da ne bi vnanji vzroki in slučajnosti, ka-kor na primer: če bi se skvarilo pero, ovirali niti za trenutek prostega tvornega duha.

Krasnuhin se nasloni, pogrezne v nasla-njač, zapre oči in se zamisli v témo. Sliši, kako hodi žena v copatah in kako kolje treske. Ni se še popolnoma zdrnila; to se vidi iz tega, da ji pokrovke in nož padajo vedno iz rok. Kmalu pa se sliši prasketanje v samovaru in cvrčanje pekočega se mesa. Žena še vedno kolje treske, brklja okoli samovara z zaslon-kami in pokrovkami. Nenadoma se Krasnuhin zdrzne, odpre prestrašeno oči in začuti smrad, ki prihaja iz kuhinje.

»O moj Bog, čad,« zastoka in spači obraz, »čad!«

»Ta neznosna ženska se je zarotila, da me zaduši. No, povejte, za božjo voljo, ali sploh morem pisati v taki okolščini.«

Zbeži v kuhinjo in začne strašno besneti.

Ko mu prinese čez nekaj časa žena, pre-vidno stopaje po prstih, čašo čaja, sedi, ko preje v naslanjaču z zaprtimi očmi, zamišljen v svojo témo. Ne gane se prav nič, bobna na lahko po čelu z dvema prstoma in se dela kot da ne bi opazil žene... Na obrazu mu še vedno leži izraz užaljene nedolžnosti.

Kakor gizdava gospodična, ki so ji po-darili dragoceno pahljačo, koketira sam s se-boj, preden napiše naslov, riše samega sebe in se lomi na vse načine, si viha lase, prekriza

noge pod naslonjačem in mežika kot maček na divanu...

Končno iztegne, ne brez pomišljanja, roko proti črnilniku in napiše naslov poglavja, kot da bi podpisoval svojo smrtno obsodbo.

»Mamica, daj mi vode,« zasliši sinčka.

»Psst!...« mu pravi mati, »papa piše...«

Papa piše hitro, ne da bi se mu pero kdaj zataknilo in brez prestanka, da komaj more obračati liste. Doprsni kipi in portreti zna-menitih pisateljev gledajo na njegovo hitro be-gajoče pero, se ne ganejo in zdi se kot bi mislili.

»Psst!« škriplje pero.

Psst, izdajajo glas kipi, stresajoči se ob-nem z mizo, radi sunka s kolenom.

Nakrat se Krasnuhin zravnal, odloži pero in prisluškuje...

Zasliši lahek nepretrgan šepet... V so-sednji sobi moli Tomo Nikolajevič.

»Poslušajte! Ali ne bi mogli tiše moliti? Motite me pri pisanju.«

»Oprostite, gosp...« mu bojazljivo od-vrne Tomo Nikolajevič. »Psst!«

Ko je napisal pet strani, se Krasnuhin stegne in pogleda na uro.

»O moj Bog, že tri je ura,« zastoka. »Ljud-je že spe, a jaz... le jaz moram delati!«

Razbit, zmučen sklone glavo v stran in gre v spalnico, zbudi ženo in ji reče s slabim glasom:

»Nadja, daj mi še čaja, jaz... sem tako oslabe!«

Piše tako do 4. ure zjutraj in pisal bi rad do 6. ure zjutraj, a zmanjkalo mu je snovi. Koketiranje in zvijanje pred samim seboj, pred mrtvimi predmeti, daleč od neskomnih

opazujočih oči, despotizem in tiranija nad majhnim mravljiščem, ki ga je usoda vrgla pod njegovo oblast, sestavljajo smisel in ra-dost njegovega življenja. In kakšen despot je tukaj doma, popolnoma nič podoben onemu majhnemu, ponižnemu človeku, ki smo ga na-važeni videti v uredništvih!

»Tako sem izmučen, da bom jedva za-spal,« pravi, ko leže v posteljo. »Naše delo, proketo, nevaležno, prisiljeno, tako izmuči telo! Najbolje bi bilo, da vzamem bromkalij... Bogme, če bi ne bilo družine, bi pustil vse to prisiljeno delo... Pisati, kakor hočejo drugi... To je strašno!«

Spi celo dopoldne krepko in zdravo... »Oh, kako bi še spal, oh, kakšne sanje bi še imel, ko bi že postal znamenit pisatelj, ali urednik, ali vsaj izdajatelj.«

»Vso noč je pisal!« šepeta žena s prestra-senim licem. — »Psst!«

Nihče ne sme govoriti, hoditi in ne ropo-tati. Njegovo spanje je svetinja in drago plača krivec, če jo oskruni!

»Psst!« se šepeta po stanovanju.

Mesto ostudnega ribjega olja se danes daje brez izjeme

JEMALT

prašek zelo prijetnega okusa, ki se jemlje suh ali raztopljen v mleku in pririva iz dr. Wandrovega sladnega ekstrakta in zajamčeno 30% ribjega olja. JEMALT je posebno primeren za vse one, ki težko preneso navadno ribje olje ali pa ga sploh ne preneso. — Dobiva se v vseh lekarnah v malih zavojih po Din 25— in velikih zavojih po Din 42—.

Kaj je novega

Koledar

Petek, 28. decembra. Nedolžni otročiči. (Tepežni dan.)

Osebnosti

★ **Smrt na kosa.** Na Dolenjem Jezeru pri Cerknici je umrl na sv. večer Matevž Martinčič, vulgo Sekirc, star 65 let. Ranji je bil vzorec gospodar in strokovnjak v jezerskih vprašanjih. Veliko zaslug si je pridobil za hitro osuševanje jezera.

★ **V naše državljanstvo so sprejeti:** Pija Košin iz Maribora; Olga Miklarič, učiteljica iz Kaplje; Karel Filipič, ključavničar iz Maribora; Pavel Bader, dijak iz Maribora; Peter Kokelj iz Novevsi in Franciška Rejic, učiteljica iz Vrha.

Iz vojaške službe.

Napredovanja narednikov-dijakov v čin rezervnega podporočnika. V topništvo so napredovali: Branko Novak, Karel Vrečko, Zlatko Gros, Čedomil Kokot, Anton Gašič, Ljubomir Božič, Robert Hirsler, Gustav Svarc, Josip Gerdovič, Franjo Tore, Ladislav Vurnik, Otar Karlovec, Hinko Pšerhof, Erih Feldman, Oto Knešaurak, Iv. Burza, Pavel Kozina, Ante Perkovič, Adolf Svarc, Mirko Habič, Rudolf Steiner, Vladimir Gensberger, Ladislav Kraus, Branimir Šlumber, Viktor Čuljat, Venceslav Vrhovec, Danilo Suša, Ljubomir Petkovič, Stepan Kerk, Kornel Poenar, Dragotin Medvedec-Fučkar, Vladimir Zupa, Blaž Jurkovič, Hubert Pehani, Josip Šostar, Adolf Obrat, Alojz Golob, Josip Legec, Slavimir Gorenc, Josip Vatovec, Bogomir Pust, Ernest Muslovič, Ladislav Fuks, Franjo Močan, Zdenko Vajner, Jovan Berger, Ivan Prodanovič, Franjo Vražič, Mate Košta, Kornel Barga, Josip Verner, Valter Bračič, Marijan Štupica, Albin Zabkar, Ivan Jelič, Drago Kafež, Evgen Gudac, Milan Traven, Stanimir Fempel, Vladimir Rehnice, Franjo Rozenberg, Oto Trinker, Pal Kister, Oto Brajer, Adolf Paučnik, Anton Lesjak, Dragotin Kodrič, Rudolf Šiker, Bogdan Bajič, Nikolaj Plamenec, Stefan Hofenberger, Marijan Volf in Dušan Pipenbahr.

V konjenici: Albin Starc, Mladen Horvat, Vladimir Velebit, Stefan Flok, Franjo Huber, Nikolaj Fijan, Ferdo Frantič, Aleksander Perak, Josip Vlahovič, Alfred Slezinger, Ivan Marčec, Iv. Krampus, Janez Berliog, Marko Spicer, Maks Hajthard, Kurt Podlignik, Juro Eder, Zvonko Suligoi, Juro Marberger, Bruno Klajn, Leopold Braun, Pavel Cofman, Drago Bajič, Franjo Fleš, Feliks Vrhovec, Zoltan Bence, Hard Gale, Veljko Škarica, Ivo Sviloškos, Emil Futnik, Rudolf Kremling, Dragotin Pantelič, Vladimir Mikel, Franjo Urbanc, Anton Gabrielič, Feliks Lucijanovič, Anton Božič, Ivan Fajdiga, Milan Teodorovič, Dimitrij Stefanovič, Stefan Stajner, Atilij Venturini, Jakob Sarl, Mihail Taus, Ernest Nadai, Ladislav Horvat, Anton Turšek, Jakob Medina, Oton Lukač, Matija Heric, Dominik Pehar, Rudolf Polak, Zlatko Hauptfeld in Emil Valičič.

V inženjerski stroki: Gustav Gastelger, Vladimir Gutman, Stefan Rad, Karel Kokot, Franjo Rolih, Jaroslav Černigoj, Srečko Dajč, Ivan Bonča, Pavel Panevič, Aleksander Muhi, Maks Tusač, Andrej Mesinger, Milorad Livec, Vilim Permezer, Rudolf Špet, Ilija Snajder, Jožef Senk, Ivan Babnik, Stanko Miklavčič, Franjo Rainer, Martin Šver, Ivan Kolih, Viktor Vilič, Ivan Spiničič, Ciril Pogrešnik, Anton Šramel, Branko Prica, Julij Marcel, Zdenko Počkar, Karel Skala, Ervin Tepli, Josip Dreksler, Rudolf Santer, Zvonimir Kelemen, Vladimir Sajfert, Viktor Egorov, Anton Černe, Josip Meser, Ludvik Trček, Josip Gertner, Vilim Loc in Fridrih Loc.

V zrakoplovstvu: Roman Soklič, Vilhelm Svarc, Nikolaj Kirchner, Viktor Cvitan, Anton Katarinec, Stane Čoš, Anton Matil, Slavko Paulin, Marijan Horvat, Konrad Grims, Ivan Ružič, Miroslav Semel, Milan Kmet, Maks Sternberg, Ivan Miklavc, Nikola Vilhar, Stefan Gros, Ivan Čvenček, Ivan Grbec, Ivan Petrič, Ignjat Repič, Josip Adamovič, Rihard Tavcar, Milivoj Bajin, Jakob Hilken, Dragotin Brozovič, Karel Bokun, Vekoslav Glazer, Rihard Filipič in Vladimir Malivuč.

V ekonomski stroki: Dragomir Božič, Franc Berger, Josip Horvat, Bela Breder, Franjo Kmol, Vilmoš Klajn, Juro Kovač, Bela Fišer, Dr. Tomislav Bulat, Ivan Sokol, Albert Štejskal, Teodor Robo, Leo Berger, Rudolf Babič, Aleksander Belobrk, Ivan Glavančič, Zvonimir Grosinger, Mijo Gentner, Lovro Dudaš, Dragotin Jaglič, Ernest Keretič, Ivan Lončarič, Matija Minisdorfer, Gabriel Naglič, Franjo Petrovič, Rudolf Hundler, Dragotin Horvat, Milan Hofman, Dragotin Šilinger, Valter Levenštein, Rudolf Aničič, Alojz Volkar, Ivan Gale, Karel Grabeljšek, Avgust Zigon, Franc Jug, Emil Jelinek, Josip Jeral, Ferdo Lulac, Janez Popovič, Bogomir Petrič, Dragotin Potokič, Ivan Poženel, Janjo Presker, Mihail Prelog, Alojz Pip, Ladislav Poljšek, Gotthard Rot, Ivan Ravšol, Anton Smedič, Anton Stepič, Ivan Teuščuh, Anton Uršič, Ivan Urnkar, Jožef Černe, Franc Suštar, Ljubivoj Skrt, Milan Jug, Maks Bežur, Josip Kuba, Josip Lever, Vekoslav Požeranc, Marko Rotmüller, Ziga Singer, Janjo Svarc, Teodor Stosberger, Anton Meurer, Ivo Bon, Bruno Verane in Leon Fišer.

V topniško-tehnični stroki: Karel Veber, Vilmoš Spicer, Miroslav Levaj, Dušan Simič, Adelbert Stuhac in Jožef Molang.

V inž. tehn. stroki: Josip Heremak, Josip Dovž, Pavel Lavrenčič, Ladislav Čenčur, Fr. Brozan, Ivan Šojat, Leopold Ebenšpanger, Alojz Polanšek, Maks Štupica in Jožko Obuljan.

V san. stroki: V čin san. poročnika dijaki, ki so dovršili medicino: dr. Zivko Prebeg, dr. Janjo Pompe, dr. Artur Ledicki, dr. Zivko Erič, dr. Slavko Hirsler, dr. Maks Kremžar, dr. Franc Breznik, dr. Marijan Polenšek, dr. Milan Červinka, dr. David Baruh, dr. Bertold Kac, dr. Jovan Sale, dr. Anton Hajžar, in dr. Franjo Šverer.

V sodni stroki v čin podporočnika narednikov-dijaki: Ivan Lorkovič, Edo Bulat, Aleš Stanovnik, Rudolf Šaner, Teodor Tominec, Peter Budišin, Jožef Fister, Uroš Hun in Marin Clander.

V mornarici: V čin poročnika korvete vodja III. razr. dijak navtičar Milan Zgur; v čin inž. poročnika mornarice, vodji III. razr. dijak-techniki Edo Bradny in Otokar Uhlir; v veljavnostjo od 17. decembra 1926 v čin admin. podporočnika ekonomske stroke narednikov-dijaki: Franjo Horvat; v veljavnostjo od 17. decembra 1927 v čin rez. san. kapetana II. razr. dr. Karel Snajder; v veljavnostjo od 7. oktobra 1928 v čin rez. san. kap. II. razr. dr. Marko Alkalaj.

V rezervno so prevedeni prejšnji rezervni žastniki: peh. kapetan II. razr. Fran-Rado Furlan; topniški kapetan II. razr. Vlado Dekleva; peh.

poročnik dr. Tomo Frankovič in topn. podporočnik dr. Anton Znidaršič z istim činom in rangom, katerega so prej imeli.

V našo vojsko so sprejeti v čin rez. peh. poročnika, prejšnji aktivni peh. poročnik avstro-ogr. vojske Andrej Drenč, Stefan Blažek, dr. Konrad Lipnjah in dr. Josip Konopec; v čin rez. peh. podporočnika Franjo Smit, Ernest Ambrož in dr. Marko Kožulj; prejšnja rez. peh. praporščaka Vilko Svarc in Andor Miler; v čin rez. topn. kap. II. razr. Gustav Kuneč; v čin topn. podporočnika dr. Anton Šuster in Bene Fišer in topn. praporščak Robert Vileček; čin rez. admin. podporočnika ekon. stroke Vladimir Šram; v čin rez. san. poročnika dr. Mavričij Horn in v mornarici v čin rez. san. kap. I. razr. dr. Kamilo Farkaš.

Ostale vesti

★ **Javna zahvala.** Odbor Združenja tobačnih trafikantov za Slovenijo v Ljubljani, se najsrčneje zahvaljuje g. narodnemu poslancu Francu Zebotu in dr. Franju Ježu za trud in požrtvovalno delo, ki sta ga imela, da sta dosegla za trafikante povišek prodajne provizije za en odstotek in s tem saj nekoliko ublažila bedni položaj trafikantov. — Za Združenje tobačnih trafikantov: Predsednik: Belinc Franc; tajnik: Peče Adolf.

★ **Izpraznjeni ste poštarški mesti pri pošti** v Podplatu IV. r. in v Sevnici (IV. r.).

★ **Novi znaki v brzojavni službi.** Po ministrski odredbi se mora od 1. januarja 1929 naprej v notranjem brzojavnem prometu na Morsejevih aparatih rabiti nova azbuka. V tej azbuki za notranjo brzojavno službo je osem novih črk, in sicer: dj, ž, lj, nj, č, š, dž in š.

★ **Prodajanje kolkov v prid protituberkulozne lige.** Liga proti tuberkulozi, ki ima svoj sedež v Beogradu, ima od početnega ministra pravico, da sme nalepljati na dopisnice in pisma poleg znamik tudi kolke s silko kraljeviča Petra. Liga je zaprosila tudi ministra, da bi smeli prodajati te znamke tudi poštni uradniki na poštah, za kar bi jim rade volje dala 25 odstot. provizije od vrednosti prodanih kolkov. Razume se, da je ministrstvo ugodilo prošnji protituberkulozne lige v Beogradu ter naročilo poštam, da se z ozirom na človekoljubni namen ustanove in na splošni blagor ljudstva razproda kolikor mogoče dosti kolkov.

★ **Položnice, ki niso tiskovine.** Zavarovalnice pošiljajo svojim zastopnikom po deželi že izpolnjene položnice, s katerimi naj bi zavarovalci plačali zavarovalnino. Banka oziroma zavarovalnica pošilja do 20. v mesecu vse položnice za enega zastopnika v skupnem ovitku kakor pismo. Zastopniki pa razpošiljajo te položnice vsem strankam v svojem okolišu kakor tiskovine. Te položnice izpolni že zavarovalnica, ne vpiše pa samo zneska in imena vplačnika, temveč tudi različne druge pripombe. Po obstoječih poštah predpisih se smejo napisati na čelo drugega dela položnice kratke vpisne oznake, ki se nanašajo na vplačilo, a nimajo značaja dopisovanja. Sporne položnice pa imajo poleg teh dovoljenih oznak še razne druge pripombe na priznanih in zato take položnice niso tiskovine ter jih izdajne pošte obremene a dvojno poštnino.

Velik požar na Sv. večer

Iz Štange nad Litijo poročajo: Letošnja božična noč nam bo ostala v žalostnem spominu. Ko so se ljudje v jasni noči razhajali od polnočnice na svoje domove, se kar naenkrat posveti za njimi in v krvavordečem obzorju zagledajo v obližju cerkve strašen ognjeni zubelj. »Španovo postopje gori!« — Eno izmed največjih v župniji: hiša, gospodarska poslopja, hlevi, skednji, šupe, svinjaki — vse naenkrat v ognju, vse leseno in s slamo krito, v suhem mrazu, brez vode — to je strašen pogled. Rešili so le živino in nekaj malega pohištva, drugo je vse zgorelo. Škoda je ogromna, zavarovalnica pa le neznatna.

Dva uboja

Posestniški sin Franc Pušnik iz Zlatolič se je mudil na Štefanovo zvečer v gostilni v Prepoljah na Dravskem polju. Ko se je vračal ponoči domov, ga je v bližini njegovega doma nenadoma napadel neznanec in ga udaril po glavi z nekim topim orodjem s toliko silo, da mu je prebil lobanjo. Pušnik je na licu mesta izkrevavel ter izdihnil.

Isti večer je bilo zbranih pri Sv. Marjeti na Dravskem polju v gostilni Domanjka več fantov. Med njimi je bil tudi 26letni Mihael Kalčič. Nenadoma pa sredi zabave navali nanj z nožem neki fant, ki je ravno prišel od vojakov, in mu je prizadjal dve globoki rani. Prerezal mu je žilo odvodnico. Kalčič je podlegel rani in izdihnil. Oba storilca sta pod ključem.

★ **V Srbiji sneg, v Dalmaciji pomlad.** Zadnje dni je pritisnil v okolici Prizrena zelo hud mraz. Zapadel je tako debel sneg, da se ljudje le redko upajo iz hiše. Kot vsako leto, kadar je hud mraz, tako prilajajo z gora volkovi in davižo živino. V bližini neke okoliške vasi so volkovi napadli celo tri kmete. K sreči je bila takoj blizu orožniška patrulja, ki je s strelji prepodila volkove in rešila ljudi. Volkovi cele noči tulijo okoli vasi. Vse drugače pa se glase vesti iz Dalmacije. Iz Splita poročajo, da je tam po hudem mrazu, ki so ga imeli zadnje dni, zavlada naplepa pomlad. Solnce žari na vedrem nebu, po ulicah

hodijo ljudje brez sukenj. Na solncu je temperatura 32 stopinj C nad ničlo. Upajo, da bo to lepo vreme tudi ostalo.

★ **Nov most preko Drine.** O božiču so dovršili in izročili prometu železni most preko Drine v Bosni. Most je zgradila neka nemška tvrdka na račun reparacij in je veljal tri milijone dinarjev. Ta most je velike važnosti za vse tamkajšnje kraje in bo vezal Črno goro s sosednimi kraji. Most je zgrajen tako, da bo mogla iti preko njega projektirana železnica.

★ **Uboj radi klobuka.** Na Štefanovo popoldne so v St. Lovrencu pili fantje. Pri tej priliki je nek fant vzela Alojziju Klemenčiču z Male Loke klobuk in ga nekam odnesel. Zvečer je šel Klemenčič na dom dotičnega fanta in zahteval klobuk nazaj. Fant pa mu zasadi nož v prsa, da je Alojzij Klemenčič takoj izdihnil.

★ **Smrt pri skoku na avtobus.** Neki zagrebški avtobus je vozil v smeri proti Trešnjem. Spotoma je hotel skočiti na avtobus neznan moški, padel pa je tako nesrečno vznok, da je obležal na tleh. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer pa je mogel zdravnik ugotoviti samo smrt. Identitete ponesrečenca zaenkrat še niso mogli ugotoviti. Nesrečo je zakrivil neznanec sam.

★ **Deklice izginjajo.** V naših krajih na žalost niso preveč redki slučaj, da izgine ta ali ona deklica in odide s kakim zapeljivcem, ki jo ponavadi spravi v javno hišo. Zagrebčanka Leposava Kašu je že pred tedni poslala svojo dvanaestletno hčerko Anico k svoji sestri na deželo. Ker o deklci ni dobila nikakih vesti, je šla sestro vprašati, kaj je z otrokom. Ta ji je povedala, da je malo deklico odvedel neki tujec s seboj kot služkinjo. Za deklico in tujcem je izdana tirailica.

★ **Železniška nesreča.** Na postaji v Novski v Slavoniji se je pripetila večja železniška nesreča. Brzovlak iz Zagreba v Beograd je zavozil v kompozicijo tovornega vlaka. Smrtno sta se ponesrečila dva delavca, dva pa sta bila huje ranjena. Razbitih, oziroma poškodovanih je bilo okrog dvajset vagonov, poškodovana je bila tudi lokomotiva brzovlaka. Škoda je ogromna, promet pa je počival več ur, dokler niso očistili proge.

★ **Skrivnostna smrt.** Na božični večer so v Osijeku našli mrtvo v njenem stanovanju 60 letno hišno posestnico Katarino Vodopivec. Na njej so se še poznali sledovi davljenja. Aretiran je bil neki zakonski par, ki bi imel podedovati Vodopivčino premoženje, kar bo najbrže vzrok umora.

★ **Vojaški motorni člani za macedonska jezera.** Te dni so pripeljali v Ohrid in na Prespansko jezero nekaj vojaških motornih čolnov, oboroženih s topom, jeklenimi oklepi, strojnimi in reflektorji. Čolni, ki izgledajo kot male vojske ladje, so namenjeni za obmojno stražo na obeh jezerih, preko katerih radi prehajajo na naše ozemlje kačaki in tihotapci, kar bo sedaj preprečeno. Moštvo na vseh čolnih tvorijo dalmatinski mornarji. Transport čolnov do jezer je bil precej težak, vendar pa je ljudstvo rado pomagalo pri transportu, zavečajo se, da s tem pomaga v borbi proti kačakom. Na ohridskem in na Prespanskem jezeru bodo zgradili moderna vojna pristanišča, v malem obsegu seveda, v katerih bodo imeli ti vojni čolni zatočišče, obenem pa bodo uporabljiva za privatne motorne čolne.

Avtomobilska razstava v Ljubljani

Od 1. do 4. januarja 1929 se vrši v hotelu Union v Ljubljani razstava novega tipa avtomobila znamke »De Soto«. 6 cilindrski voz »De Soto« je najnovejšo delo Chryslerja, ki je s tem avtomobilom ustvaril voz, ki ne združuje samo vseh sedanjih vrtil »Cryslerjevih« avtomobilov, temveč je še mnogo bolj izpopolnjen. Posebno opozarjamo na visokoturno cilindrsko glavico »Silver Dome«, dalje na štedljiv razplinjač »Stromberg«, na hidravlično De Soto Lockheed notranjo čeljustno zavoro za štiri kolesa itd. Razven tega je omembe vredna izredno nizka cena, po kateri je bil poslan na trg. Vsi prijatelji avtomobilov se v njihovem lastnem interesu opozarjajo na to znamenito razstavo. Vstop prost.

★ **»NASVETI ZA HIŠO IN DOM«.** Pridelil I. Majdič, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena vezanemu izrodu 30 Din, broš. 20 Din. Knjiga obsega vse nasvete za gospodarstvo v hiši, kmetijstvo, vinogradništvo, živinorejo, sadjerejo itd. Velik del knjige obravnava tudi domače zdravljenje. Vsebuje mnogo receptov za cena jedila in pijače. Nobena hiša naj ne bo brez te izvršne knjige.

★ **MOTOCIKLISTOM, ki bodo polagali šoferske izpite, priporočamo najnovejšo knjigo, ki jo je spisal inž. Stofa: Šofer in samovozač. Priročna knjiga o konstrukciji, delovanju, stregi in vodstvu modernega avtomobila (motornega vozila). Cena 140 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. — Knjiga ne bo dobrodošla samo avtomobilistom, ampak tudi motociklistom, ki bodo tudi morali glasom najnovejše naredbe polagati izpite pred izpraševalno komisijo.**

★ **BOLNIM NA ŽIVCIH TER DUŠEVNO BOLNIM povzroči izredno mila naravna »Franz-Josef« grentica dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Glasom izkušenj slovitih zdravnikov za živčne bolezni se najnovejše priporočila uporaba »FRANZ-JOSEF« vode tudi pri težkih obolenjih možgan in hrbtne možga. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.**

★ **LAJSAJTE našo neizmerno bedo in se čisto spominjajte Podpornega društva slepih.**

Vse je pripravljeno za slavnost

kaj pa, če katerega izmed gostov nenadoma začnejo mučiti bolečine? Izpolni priprave z 1-2

Aspirin
tabletam

ki trenutno ublaže katerikoli bolečine.

Zahtevajte pa vedno originalni

zamot »Bayer«, ki se spozna na modro-belo-rdeči varstveni znamki.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Dravi bosta vršili nočno službo lekarni Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti.

○ **Proti šundul** Na pobudo Društva slušateljev filozofske fakultete se je v Ljubljani organiziral boj proti slabemu čitvu. Po anketi, ki se je vršila v nedeljo, 16. decembra 1928, se je izvolil ožji aktivni in širši odbor, v katerem so zastopane oblasti, kakor tudi najrazličnejše kulturne in prosvetne organizacije. Predsednik odbora je referent prosvetnega oddelka, g. dr. Pavel Breznik. Prihodnja seja širšega odbora se vrši v petek, 4. januarja 1929 ob petih v Delavski zbornici (Miklošičeva cesta), ker se preje radi božičnih počitnic ni mogla sklicati.

○ **Občinstvo ponovno opozarjamo** na umetniško razstavo naše kiparke Karle Bulovčeve. Razstava je že ob otvoritvi dosegla popoln moralen uspeh. V interesu naše umetnosti bi bilo, da se čimveč del odkupi in naši umetniki omogoči življenje.

○ **Poročil se je notarski kandidat g. dr. Beno Pehani z gđ. Nado Stare.**

○ **Umrli je na Štefanovo po dolgi mučni bolezni ključavničar g. Franc Keršič.** Pogreb pojde v soboto, 29. t. m. ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Društvena ulica 48 (Novi Vodmat) na pokopališče k Sv. Križu.

○ **Huda nesreča mladega delavca.** Mlademu, komaj 19 letnemu delavcu Antonu Farniku se je večer popoldne pripetila na glavnem kolodvoru huda nesreča. V brzovozni delavnici je nekaj popravil, pri čemer je eksplodiral bencin Plamen je bušnil v Farnika in mu posnel kožo z obraza in z roke. Poškodbe mladega delavca so sicer precej hude, vendar je upanje, da bo ostal pri življenju. Prepeljali so ga z rešilnim avtom v bolnišnico.

○ **Javna kuhinja Delavske zbornice** v Ljubljani. Še par dni in Delavska zbornica otvori v Ljubljani v svoji palači javno kuhinjo, katere namen bo nuditi delavstvu in nameščencem ceneno prehrano. Hrana bo razdeljena v tri kategorije in sicer: kategorija A celodnevno Din 10, kat. B celodnevno Din 14 in kat. C celodnevno Din 16. Urejeno bo, da se bodo lahko dobivale tudi samo enodnevnne izkaznice kakor tudi posamezne za kosilo in večerjo. Obenem bo v istih prostorih tudi bufe, kjer se bodo prodajale brezalkoholne pijače in mizla jedila. Javno kuhinjo bo oskrbovala posebna uprava.

○ **Nenadoma je umrl** večer popoldne na Zabjaku št. 4 upokojeni železničar Anton Kodran, star 78 let.

○ **Esperanto in privatni nameščenci.** V soboto, dne 29. t. m. se vrši v salonu hotela pri »Lloyd«, Sv. Petra cesta, predavanje o pomenu esperanta v mednarodni trgovini in mednarodnem obsevanju sploh. Predava tajnik »Esperanto klub« g. Kralj. Predavanje je prirejano za privatne nameščence, ki se vljudno vabijo. Pričetek točno ob 8 zvečer.

○ **Ukraden plašč.** Iz predsobe stanovanja trgovčeve žene Marjane Vodetove na Gosposvetski cesti je bil ukraden lep plašč, vreden 1200 Din. Tatvine je sumljiv neki 40 letni moški, ki je stikal na sveti večer okrog stanovanja Vodetove.

○ **Številne kolesarske tatvine.** Tudi ob božičnih praznikih niso tatovi v Ljubljani prav nič počivali; kradli so morda še z večjo vnemo, kot kdaj poprej. V policijskih raportih je zabeleženih šest koles, ki so jih tatovi pokradli v mestu ob praznikih.

○ **Preprečena družinska tragedija.** Pasanti neke ulice so bili v sredo priče žalostnega prizora. Iz neke hiše je pritekla razmršena ženska, žena nekega obrtnika, z otrokom v naročju in kričala: »Ne pustim se več tepati od moža! Grem raje v Ljubljano!« Ter stekla proti Ljubljani. Ljudje so razburjeno žensko uveli in jo potolžili ter jo odvedli k neki družini za toliko, da se je umirila ona kakor tudi njen mož. V družini nesrečne žene so, kakor pravijo sosede, zakonski prepri na dnevnem redu.

○ **Na razstavo za Malnarjem.** Josip Malner, doma nekoč iz okolice St. Vida nad Ljubljano, je eden onih ptičkov, katere ima policija prav pri srcu in tako rada, da bi jih imela najraje vedno spravljene za zaklenjenimi durmi. Ali Malner ne mara nič za ljubeznivost policije ter se ji spretno izmika. Organiziral je zadnje mesece večjo tatinsko tolpo, ki prav vneto krade po ljubljanski okolici in tudi v Ljubljani sami. Eden od Malnarjevih pristavev, neki J. K. je bil pri tatvini zasaden in aretiran. Mož sicer ne ve, kje se Malner sedaj nahaja, vendar policija upa, da ji bo padel tudi ta sodaj v roke.

Obisk v tujem stanovanju. V razdobju od srednje novembra pa do Božiča je neznani znikav obiskal stanovanje delavca Antona Terbuca na Rinski cesti št. 17 in odnesel dve obleki, par čevljev, več perila ter nekaj malenkosti. Terbuca je opazil tatvino šele zadnje dni, čeprav je tat že mnogo dni popreje izvršil vrom.

MNOGO ZABAVE BO NUDIL SILVESTROV VEČER, ki ga priredi pevsko društvo »Kraško-Trnov« v dvorani Frana Derenda, Aškerčeva cesta (poleg Tehniške šole). Zatelek ob osmih.

Maribor

Podelitev diplome častnega članstva prelatu dr. Fr. Kovačiču. V tukajšnji študijski knjižnici je bila na predan božičnega praznika, tiha, toda zato tem bolj občutena in tem iskrenjejša slovesnost. Posebna deputacija s podpredsednikom Zgodovinskega društva gosp. ravnateljem dr. Tomiškom in podpredsednikom Muzejskega društva prof. Valešom na čelu je izročila prelatu dr. Kovačiču diplomu častnega članstva tukajšnjega zgodovinskega društva. Ravnatelj dr. Tomišek je imel ob tej priliki primeren nagovor, v katerem je naglašal, da je slavljence povabil delovanje Muzejskega društva in da je bil Zgodovinskemu društvu duša od vsega početka; razen tega pa je proslavljal slavljenceve zasluge za rešitev naše severne meje. Prelat dr. Kovačič je nato vidno ginjen sprejel diplomu, delo prof. Gvajca, ter očrtal v svojem govoru momente, ki so ga priveli na polje zgodovinskega raziskovanja. Poudarjal je, kako se je pod dr. Mahničevim vplivom pričel baviti z vprašanjem filozofije, ki mu je postala pozneje pri zgodovinskem študiju močna opora. Studij Račkega in Smičklova pa ga je privedel na zgodovinsko polje. V svrhu organizacije znanstvenega zgodovinskega dela se je pozneje ustanovilo Zgodovinsko društvo v Mariboru, ki je pozneje postalo stožer slovenskih kulturnih in znanstvenih delavcev v obdobju prestolici. V avstrijskih časih se je sicer močno čutilo pomanjkanje slovenske inteligence v Mariboru. Ob zaključku svojega govora pa z veseljem ugotavlja g. prelat dr. Kovačič, da postaja delovanje Zgodovinskega društva v zadnjem času vse živahnije, in zagotavlja delegacijo ter navzoče prijatelje, da bo vse svoje sile posvetil v bodoče razmahu Zgodovinskega in Muzejskega društva. S tem je bila prisrčna slovesnost zaključena.

»Maribor« ima pevsko vajo drevi ob pol 20 v dvorani. Točno in vsi!

Kaj bo čisto na koncu leta 1928. Silvestrov večer slov. pevskega društva »Maribor« v dvorani Zadruga gospodarske banke. Dvorana bo toplem zadržana in tudi za izbornu postrežbo bo poskrbljeno. Vstopnice se dobijo v predprodaji v Cirilovi knjižarni na Aleksandrovi št. 6.

Smrtna kosa. Umrli sta: Šeruga Marija, so-proga prostornega mojstra drž. žel., stara 84 let. Pogreb v soboto ob 15. uri iz splošne bolnišnice. — Malgal Ivan, mizar drž. žel., star 82 let. Pogreb danes ob 10. uri na mestnem pokopališču v Pobrežju.

O Mont Everestu predava 8. januarja v Mariboru angl. Captain Finch. Predavanje ponazarje 200 krasnih skiptičnih slik. Predavanje priredi zimskošportni odsek SPD v Mariboru.

V interesu občinstva in javne varnosti je, da se nekateri kočjaži oz. vozniki držijo cestno-policijskih predpisov. Pa se večkrat ne držijo. Te dni je na primer ustavljen neki kočjaž svojo kočijo pred neko trgovino na Glavnem trgu, vstopil v trgovino, živinče pa pustil brez nadzorstva. Živinče pa se je nenadoma splašilo in zdirjalo v divjem letu po državnem mostu, da so kar iskre letele in da so se pasantje na tem najprometnejšem delu mesta panično razbežali na vse strani. K sreči se je na drugem koncu mesta posrečilo stražniku in nekemu drugemu pasantu, da sta konja ustavila.

Zeparice so nekaj časa dale mir. Medtem časom so se z uspehom uveljavljale v Litiji in njeni okolici, ker so spoznale, da ni šele z mariborskimi detektivmi. Te dni pa se je pojavila na trgu Micka Z., zasebnica Minskega jarka: Micka je prav živahno stikala po tujih denarnicah, pri tem pa ni niti slutila, da jo opazuje ostro oko detektivov. Čim je segla po tuj denarnici in jo že primaknila nedrjim, je že bilo po njej Micka je primaknila in se izgovarjati, da je denarnica moževa last. Samo moža niso mogli nikjer najti. Potem pa je zatrejvala, da je denarnico našla. In ko tudi to ni zaleglo, so privrele vroče prošnje na dan. Tudi zaman. Prihodnjosti si bo že Micka premislila, predno bo zopet stikala po tujih ženih.

Takoj dobijo delo pri tukajšnji borzi dela: 3 strojniki, 1 sodar, 1 elektrotehnik, 2 čevljarji, 1 čevljar za ročno delo in 3 vrtnarji za južno Srbijo.

PREHLAD V ZIMSKEM ČASU, največ radi slabe obutve, je nekaj vsakdanjega, zato si nabavite najboljšo KARO čevlje, Maribor, Koroška cesta 19.

Dopisi

Št. Jernej na Dolenjskem

Poslanec dr. Kulovec je imel preteklo nedeljo zelo dobro obiskal shod v Orehoviči. Zborovalci so vzeli njegovo poročilo z odobravanjem na znanje in izrazili željo, da bi g. poslanec še večkrat prišel med nje.

Povratek iz Argentine. Na sv. večer sta se vrnila iz Argentine dva iseljenca iz Cerovega loga. Sita sta v dobri veri, da zaslužita lepe denarce, pa jima sreča ni bila mila. Pred nekaj tedni je prišel domov tretji — brez prstov na roki. Gre nak je krub, ki ga reže tujina.

Tatvine. Pri Jožetu Čudovanu v Čadražah je bilo ukradenega perila v vrednosti 517 dinarjev in v času od marca do decembra je bil za 1500 Din. Pri njegovem sosedu Fabjanu je bil ukraden puran. Tudi pri drugih posestnikih so se okoristili dolgorprsteži.

Čadram. Čebelarstva podružnica za konjiški okraj ima svoj redni občni zbor z običajnim sporodom v nedeljo 30. decembra t. l. ob 2 popoldne v tukajšnji šoli. Iskotam se vrši eno uro pozneje tudi občni zbor Sadjarske in vrtnarske podružnice za konjiški srez. Vabljeni vsi čebelarji in sadjarji.

Velika tatvina v tovarni „Saturnus“

Ze dalj časa je opazoval poslovodja »Saturnusa«, tovarne za pločevinaste izdelke v Mostah, da v tovarniškem skladišču ni vse v redu. Zmanjkalo je večših tega blaga, večših onega, kakor je pač naneslo. Vendar je kljub vsej pozornosti, s katero je zasledoval poslovodja delo v tovarniškem skladišču, ni moglo osumljencu ničesar dokazati in to je trajalo do pretekle sobote, ko je napočil

usodni dan

za nekega višjega uradnika, ki se je ta dan popoldne počasi odpravil iz svoje pisarne proti Zeleni jami, kjer stanuje. Za uradnikom je takoj peljal iz tovarne voznik več polnih zabojev na postajo. Pri tovarniških vratih je voznika dohitel glavni poslovodja g. Wagner, rodod Holandec in ga je vprašal: »Koliko zabojev peljete?« Na to usodno in nenadno vprašanje voznik ni mogel dati točnega odgovora. G. Wagner je vsled te voznikove omahljivosti takoj zahteval od njega tovarni list, na katerem je bilo zabeleženih 28 zabojev. Po skupni ugotovitvi se je pa nahajalo na vozu 29 zabojev. Voznik pač ni vedel za zadnji zaboj. In po preiskavi se je našel 29. zaboj, v katerem je bilo namesto pločevinastih izdelkov 40 kg cina v vrednosti 3600 dinarjev. Gospod Wagner je položaj takoj razumel in je zato pozval telefonično k sebi tudi policijskega detektiva, ki je celo epizodo opazoval.

Uradnik, idoč pred vozom, pa je je, ko je opazil, da je bil voznik z vozom ustavljen, in da voznika zaslišujejo, urnih krah pobrisal. Policija ga na domu ni več našla. Tudi danes se ne ve, kje da je, kljub marljivemu zasledovanju.

Pobegli uradnik tovarne je bil tudi obratni uradniški zaupnik v smislu uredbe o obratnih zaupnikih. Nadalje je bil tudi poverjenik za neko uradniško organizacijo. Sumi se, da tudi članarina tovarniških uradnikov ni bila v redu izročena uradniški organizaciji.

Tako so končno prišli v tovarni »Saturnus« na sled, na kakšen pretkan način je moglo izginjati razno dragoceno blago iz tovarniškega skladišča.

Ker je tovarna »Saturnus« od zadnje sobote pa do danes zjutraj vsled božičnih praznikov počivala, zato bo glavna inventura skladišča šele te dni, naker se bo šele moglo presoditi, koliko dragih kovin je zmanjkalo tekom službovanja osumljenega uradnika in kam je ta kovine prodajal.

Pobegli uradnik, katerega včeraj seve ni bilo več v službi, je služboval pet let v tej tovarni in ga je vodstvo nameravalo radi raznih drugih nerednosti itak odpustiti iz službe.

Usodni sobotni dan je izgubo službe samo pospešil. Kakor se sumi, je pobegnil čez mejo in to najbrže v Nemško Avstrijo.

Drugi programi

Petek, 28. decembra.

Zagreb: 17.15 Prenos glasbe iz kavarne Corso. — 20.35 Iz starejših oper. — Praga: 16.30 Popoldanski koncert. — 17.30 Prenos iz Brna. — 20. Koncert češke filharmonije. — Varšava: 18. Mandoline. — 19.30 Predavanje o higijeni. — 20.15 Simfonični orkester varšavske filharmonije. — Katowice: 17.10 Predavanje o poljski zgodovini. — 20.15 Prenos iz Varšave. — Dunaj: 11. Kvartet Silving. — 16. Popoldanski koncert. — 17.30 Glasbena akademija. — 20.05 Komorna glasba. — Budapešt: 17.45 Kavarniška glasba. — 20. Koncert Bela Bartoka. — 21.45 Mozartov koncert. — Toulouse: 18.45 Kitare. — 14.10 Mozartov koncert. — 21.50 Odlomki iz Boheme od Puccinija. — Berlin: 16.30 Veele recitacije. — 17. Kavarniška glasba. — 20. Dialogi iz svetovne literature. — 21.30 Lalka glasba. — Leipzig: 10.50 Nasveti za gospodinj. — Nato plesna glasba. — München: 12.55 Popoldanski koncert. — 14.45 Program za dame. — 16.30 Kavarniška glasba. — 20. Simfonični koncert. — Stuttgart: 16.30 Popoldanski koncert. — 19.15 Esperanto. — 20. Prenos iz Freiburga. — Nato lalka glasba. — Bern: 12.50 Plesna glasba. — 16. Orkester. — 19.30 Prenos iz Basela. — Milan: 12.30 Kvartet. — 16.30 Kvintet. — 17.20 Otroški zbor. — 20.30 Koncert. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Petje in godba. — 20.45 Komedija in koncert vojaške godbe.

Radio

Valovne dolžine in antenska energija posameznih postaj.

kw. Stuttgart 379.7 m, 4 kw. Bern 411 m, 1.5 kw. Ljubljana 566 m, 2.5 kw. Zagreb 309.2 m, 0.7 kw. Praga 348.9 m, 5 kw. Varšava 1111 m, 10 kw. Katowice 422 m, 10 kw. Dunaj 517.2 m, 15 kw. Budapest 555.6 m, 20 kw. Toulouse 392 m, 3 kw. Berlin 484 m, 4 kw. Leipzig 365.8 m, 4 kw. München 535.7 m, 4 Milan 550 m, 7 kw. Rim 447.8 m, 3 kw.

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 28. dec. 12.30 Reproducirana glasba in borzna poročila. — 18. Pevska izobrazba, predava g. Tavčelj. — 18.30 Težnje današnje žene, predava A. Štebl, preds. aljanse žen. pokretov v Jugoslaviji. — 19. Recitacije (Kmetova). — 19.30 Varstvo spomenikov, predava dr. Stele. — 20. Sodnik Zalamejske, izvajajo člani nar. gled. — Radio-orkester. — 22. Poročila.

Sobota, 29. decembra. 12.30 Reproducirana glasba, 17. Koncert Radio-orkestra, 18. Pevska izobrazba, predava g. Tavčelj, 18.30 Delavska ura, 19. Nemščina, poučuje ga. Piskernik, 19.30: Človek in Bog, predava vseuč. prof. dr. Veber, 20. Slovenska sočestna godba, kupleti, Radio-orkester, 22. Poročila.

NIVEA-CREME

nato počakajte dve minuti (med tem se lahko oblačite).

Potem se namažite z milom in se brišete!

Čudili se bodele, kako lahko se brije, in veselili se bodele, kako mehka in gladka je potem Vaša koža. Niti na enem kraju ne bo Vaša koža razpokana in razdražena. Niti se ne bo pojavil suha, da Vam je koža napeta, čemur se doslej ni bilo moč očeti izogniti.

Za Vašo kožo je tako brije velika dobrota?

Gospodarstvo

Delovanje Kmetijske družbe

(iz poročila za leto 1927. za občni zbor, ki se vrši dne 28. decembra v Ljubljani.)

V letu 1927. je štela družba 14.910 udov, od teh na novo pristopivših 1030. Podružnic je bilo 350, od teh novih iz 1927 3. Posebno blagovni promet s podružnicami se je razširil.

Kmetijsko-potovalni pouk je bil zelo živahen. Vršilo se je 14 sestankov podružničnih odborov, kjer je bilo zastopanih 130 podružnic; velik uspeh pa so dosegli dva- do trijevi kmetijski tečaj, ki se jih je vršilo v ljubljanski oblasti 14. v mariborski istotoliko.

Kmetijsko-fotografski pouk je bil zelo živahen. Vršilo se je 14 sestankov podružničnih odborov, kjer je bilo zastopanih 130 podružnic; velik uspeh pa so dosegli dva- do trijevi kmetijski tečaj, ki se jih je vršilo v ljubljanski oblasti 14. v mariborski istotoliko.

Družbena kmetijska razstava v septembru 1927 je obsegala tele oddelke: Sadna razstava (70 razstavljavcev), zelenjadna (27 razstavljavcev), mlekarstva (28 sirarn in 11 maslarn), čebelarstva, vinska (25 razstavljavcev), kmetijsko-strojna, razstava plemenskih konj (55 živali); celotna kmetijska razstava je prav lepo uspela.

Kmetijska družba vzdržuje že od leta 1898. enoletno kmetijsko-gospodinjstvo šolo v Marjanšču, v kateri se je dosedaj izobrazilo nad 500 pridnih kmetijskih gospodinj. V 26. tečaju je bilo 18 gojenk; šolo vodi č. S. M. Izabela Gosak. Razen te šole je na zavodu tudi seminar za vzgojo učiteljice za kmetijsko-gospodinjstvo nadaljevalne šole, ki datira iz povojnih let.

Glede pašniškega posestva Ivje proučuje glavni odbor kmetijsko se dalo najplodnejše izrabi za korist živinoreje ondotnega okoliša.

V svrhu pospeševanja poljedelstva je sknala vpeljati tirosko vrsto Alma, ki se je dobro izkazala in je radi pešanja uvozila iz Francije pristno lucerno in uvedla razne nove vrste žita. Uvedla je nadalje akcijo za pridelovanje travnega semena na domačih tleh.

V letu 1927. je družba nakupila 8 bikovsimodolcev in živahno so delali živinorejski odbori. Tudi glode živinske soli je podvzela potrebne korake.

Za sadjarstvo je začela sejati pečke in dobavljala sredstva proti škodljivcem. Za vinogradništvo je oddala mnogo orodja in priprav, 32 vagonov modre galice, 3 in pol vagona žvepla, 2 vagona saloldina in drugo.

Družba ima tri glavna skladišča ter mnogo srednjih in manjših zalog.

Glede splošne gospodarske politike je K. d. storila mnogočevne korake pri oblahe v zaščito kmetijskih interesov. Tako je zavzela stališče glede revizije trg. pogodbe z Avstrijo, zvišanja žel. tarif, gradbenega programa železnice, ukinitja uvozne carine na žito, koruzo in fižol, zabrane izvoza močnih krmil, ukinitja uvozne carine na tomatjevo žindro, glede pravilnika za promet z umetnimi gnojili, o kmetijskem pouku na osnovnih šolah, glede uvoza hmeljev, glede zatiranja metljivosti pri govedu in omejevanju kužne bolezni na spolovilih, glede nakupa sena pri vojaštvu itd.

V letu 1927. je dobila družba od kmet. ministrstva 76.000 Din podpor, sama pa je dala 8480 Din podpor.

Oddala je lani 275 vagonov blaga (1926 220, 1925 192 vag.) in skupni vrednosti 8.6 milj. Din (1926 7.5 milj., 1925 4.9 milj. Din), največ gnojil: 214 vagonov (145. oz. 119 vag.).

Bilanca za 1927. zaključuje z dobičkom 7206 Din pri dohodkih za blago (538.000 Din) in udani 240.000 Din; stroški za »Kmetovalce« so znašali 234.000 Din itd.

Kapitala ima družba 1.050.000 Din. Proračun za 1929 znaša: prebitkov 275.500. Din, primanjilja: 1.015.000 Din; ostanek 739.500 Din bi bil krit iz blagovnega prometa in eventualnih podpor.

IZKAZ O STANJU NARODNE BANKE

z dne 22. dec. 1928 (vse v mil. Din; v oklepajih razlika napram izkazu z dne 15. dec.) Aktivna: kov. podloga 343.4 (+ 6.7), posojila: menična 1426.8, lombardna 253.4, skupaj 1680.1 (+ 22.1), saldo raznih računov 424.2 (— 63.8); pasiva: bankovci 5.342.7 (— 27.9), drž. terjatve 388.8 (+ 47.9), obveznosti: žiro 485.7, razni računi 185.0, skupaj 670.7 (— 54.3); ostale postavke neizpremenjene.

Poslana hranilnica je uvedla neposredni izplačilni promet s Francijo pod istimi pogoji, pod katerimi je ta promet že upeljan z ostalimi državami.

Dosedaj je uvedla virmanski in izplačilni promet s C. S. R., Avstrijo, Madjarsko, Svico, Belgijo, Italijo in Nemčijo, a s posredovanjem posojila glede teh nakazil daje brezplačno poštna hranilnica v Belgradu in njene podružnice v Sarajevu, Zagrebu, Ljubljani in Skoplju.

Iz tekstilne industrije. Te dni začne obratovati v Mariboru bombazna predilnica tvrdke Doctor in drug. Kakor znano, ima podjetje že tkalnice s 450 stavtami, (zaposluje ca. 350 delavcev); novozgrajena dvonadstropna predilnica ima 10.000 vreten za ameriški bombaz. S tem se število predilnic v Sloveniji poveča na 3. Številno vreten pa od 50.200 na 75.200; oz. število predilnic v cel. državi od 6 na 7, število vreten pa od 112.900 na 128.000.

Borza

27. decembra 1928.

DENAR

Nazadovanje denarnih tečajev, ki je bilo opaziti že pred prazniki, se je ta teden nadaljevalo. Zlasti London je od zadnjega sestanka (v petek, 21. dec.) oslabil od 275.91 na 275.72. Tudi ostali

tečaji so nazadovali. V Ljubljani je interveniral v vseh devizah razen Trsta Narodna banka. V Trstu je bilo zaključenega nad 0.6 milj. Din privatnega blaga. Ves devizni promet je znašal nad 3 mil. Din.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

27. decembra 1928.

	povpraš.	pon.	srednj.	sr. z 1 XIL
Amsterdam	—	2282.50	—	—
Berlin	1352.50	1355.50	1354.—	1355.—
Bruselj	—	798.80	—	—
Budimpešta	—	991.—	—	—
Curih	1094.10	1097.10	1095.60	1095.60
Dunaj	799.03	802.03	800.53	800.65
London	275.32	276.13	275.72	275.91
New York	56.545	56.745	56.645	56.68
Pariz	221.30	223.30	222.50	222.46
Praga	167.98	168.78	168.38	168.38
Trst	296.55	298.55	297.55	—

Zagreb. Amsterdam 2279.50—2285.50, Berlin 1352.50—1355.50, Budimpešta 989.50—992.50, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 799.03—802.03, London 275.32—276.12, New York 56.545—56.745, Pariz 221.32—223.32, Praga 167.98—168.78, Trst 296.60—298.60.

Belgrad. — Bruselj 789.3—792.3, Amsterdam 2279.50—2285.50, Berlin 1352.50—1355.50, Budimpešta 989.50—992.50, Curih 1094.10—1097.10, Dunaj 799.03—802.03, London 275.32—276.12, New York 56.545—56.745, Pariz 221.32—223.32, Praga 167.98—168.78, Trst 296.60—298.60, Bukarešt 34.25 do 34.85.

Curih, Belgrad 9.1275, Berlin 123.47, Budimpešta 90.40, Bukarešt 3.115, Dunaj 73.02, London 25.1625, New York 518.25, Pariz 20.295, Praga 15.3625, Trst 27.145, Sofija 3.75, Varšava 58.15, Madrid 84.55.

Dunaj. Belgrad 12.4975, dinar 12.445.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 125 den., Kred. zavod 175 den., Večve 114 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Sešir 105 den., Prastredna 920 den.

Zagreb. Drž. pap.: vojna škoda ar. 430—432, kasa 430—432, (430—431), termini: 2. 29. 437 do 439 (438), 2. 29. 437—438 (438), 7. odst. inv. posojilo 85.75—86.50, agrari 83.50. Bančni pap.: Union 56.50—57 (57.50—56.50), Poljo 17.50, Hrv. 63, Kreditna 923, Jugo 91—91.50 (91) 2. 91.50, Ljublj. Kred. 125—126 (125), Nar. 7000, Prastred. 920 do 922.50 (920), Srpska 152, Zem. 135—140, Etno 160 do 180, Obrt 88.Ind. pap.: Guttman 195—200 (200), Slavonija 4.50—5.50, Slavski 100—105, Danica 152—155 (155), Drava 475, Sečera 460—475, Osl. Jevonova 175—190, Union 305—310, Isis 26—28, Ragusa 505—510 (505), Trbovlje 481—482.50, Večve 116, Piv. Sar. 240—260, Min 20.

Belgrad. Narodna banka 7000, vojna odškodnina 428, 1. 428, 2. 404, Beogr. zadr. 7050, 7 odst. invest. pos. 86, agrari 53—54.

Dunaj. Pod-savsko-jadr. 84.50, Živno 131.75, Alpine 42.40, Trbovlje 58.25, Kranjska ind. 38.25, Mundus 190.75, Slavonija 0.68.

Žito

Položaj na žitnem trgu je ostal po prazniških isti kakor poprej. Cene so neizpremenjene. Zanimanje za blago ni nič večje, promet je minimalen. V koruzi je tendenca nekoliko čvrstejša, ker se z njo zalagajo sami producerski kraji v Bački in Sremu, kjer je koruza letos slabo obrodila, a v naših krajih zanjo ni zanimanja. Kupilo se je danes nekaj slavonskega ovsa po 250 nakl. post. Bilo je tudi nekaj povpraševanja po pšenici moki, ki notira (srednjedobro baška znamka) Din 350 nakl. post. Negotovost položaja pa je slejkoprej velika in v razvoju kupnje ni mogoče zaslediti smotnega tleja.

V Ljubljani notirajo:

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plašč. 30 dni, dobava prompt.): pšenica 80 kg 2% 200—292.50, za januar 295—300, februar 305—307.50, marec 310—312.50, april 315—317.50, maj 320—322.50, koruza laplatska 315.50—320, ječmen bč. 315.50—320, rž 295—297.50, oves 295—300, moka 0 kg vag. bl. fko. Ljubljana plašč. po prejemu 430—435.

Zaključena sta bila 2 vag. pšenice. Tendenca neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica: bč. 287.50—240. gor. bč. 282.50—235, bn. 250—260, sr. 210—242.50, 2.—3. 250—260. Oves: 240—245, bn. 235—240. Koruza: 242.50—250, 1. 255—265, bč. 247.50—250, sr. 3.—4. 282.50—287.50. Krompir: slov. 115—117.50. Ječmen: 252.50—257.50. Moka: 0 g 342.50—352.70. Rž: 322.50—332.50, št. 6. 265—275, št. 8. 205—215. Otrobi: 175—180. Promet: 86 in pol vagona.

Budimpešta. Tendenca čvrsta. Pšenica: marec 25.46—25.58, zaklj. 25.36—25.58, maj 26.50—26.22, zaklj. 26.22—26.24. Rž: marec 24.34, zaklj. 24.34 do 24.36, maj 25.—, zaklj. 24.36—2

Sveta življenje in vrvenje

Podmorski svet

Zemljepisne oblike tistega dela zemlje, ki ga zalivajo oceani, so na splošno take, kakor jih kažejo kopna: gorovja vseh stopenj, doline, ravni, kotline. Le da podmorska gorovja še presegajo višino celinskih. To je v velikih potezah že dognano, vendar so orjaški deli oceanov še neraziskani. Letos se je s tostvarnih raziskavanj po večletnem delu vrnila nemška oceanografska ekspedicija, ki se je vozila z bivšo vojno ladjo »Meteor«. Raziskavala je talne razmere in tokove Atlantskega morja. O njenih uspehih je nedavno poročal na Dunaju član ekspedicije, oceanograf dr. Georg Wuest.

Ladjo so nepremično zasidrali nad globočino 6000 metrov. Za izmero globlin so se posluževali odmernega kota: po času, ki ga potrebuje zvočni val, da dospe do dna in od tam zopet na ladjo, se izračuna globčina. Takih merjenj so napravili od Severnega do Južnega Ledenegega morja približno 65.000. Dognali so, da se razprostira pod Atlantikom cel gorski sestav, ki tako po višini kakor po prostornosti znatno prekaša Alpe. Gorovje leži vzporedno z obalami Atlantika od severa proti jugu in deli ocean v dve koriti. Dno teh korit je zopet zelo različno; vzhodno korito — ob Evropi in Afriki — križajo na več mestih prečna gorovja in ga dele v kotline. Vzhodne in zapadne vodne mase so prav tako ločene med seboj kakor vode v kotlinah vzhodnega korita.

Ekspedicija je raziskavala vodo, zemljo in najmanjše živali iz vseh globlin oceana in merila zlasti toploto in solno množino, da bi dognala morske tokove. Ugotovila je, da mrzle in malo slane vode Južnega Ledenegega morja teko proti severu, da pa se na 50. stopinji južno od ekvatorja pogrezajo 1000 metrov pod površino in prodirajo potem vodoravno kot »vmesni tok« proti severu še preko ekvatorja. Pričakovati bi bilo nasprotnega toka od severa proti jugu, vendar temu ni tako, ker zapira severne vode prečno gorovje.

Vendar se na drugem mestu tudi severne vode gibljejo proti jugu, pogrezajoč se včasih več tisoč metrov pod površino, pa zopet se dvigajoč; tako dospevajo prav do južnega polarnega morja. To orjaško kroženje vodnih mas navzdol in navzgor povzroča dalekosežne toplotne izpremembe, ki se čutijo tako na morju kakor na celinah.

Poleg tega je ekspedicija proučevala še mnogo drugih znanstvenih vprašanj, ki so važna za plovbo, vremenslovje, življenje živali, rastlinstva itd. Vso nabrano snov bodo predelali in uredili v teku petih let.

V dveh - treh vrstah

O narodnosti gđc. Alme A. Karlinove, o kateri smo zadnjič poročali, da je bila med ljudožrci, nam pišejo: Gđc. Alma Karlinova ni, kakor ste poročali, nemškega pokolenja. Njena mati je bila hči celjskega notarja Miheljaka (iz znane slovenske družine v Sentpetru v Savinjski dolini), oče pa tudi ni bil Nemec, saj njegov oče do smrti ni znal nemško. Bil je pač avstrijski častnik, ki je vzgojil svojega otroka kljub slovenski krvi v nemškem duhu. Takih potomcev naših narodnih odpadnikov, ki se sedaj izdajajo za pristno nemško kri, je še cela vrsta.

Umril je v Pragi znani ruski znanstvenik in javni delavec prof. E. L. Zubašev, star 68 let. Boljševiki so ga bili l. 1922. s skupino drugih znanstvenikov in književnikov izgnali.

Novozgrajena cerkev Columbijske univerze v Newyorku je zgorela. Plameni so švigali 200 metrov visoko. Zgradba je stala 4 milijone dolarjev in je bila zgrajena v gotičnem slogu. Ogenj je povzročila nabrže katera iz-

med koksovih peči, s katerimi so sušili stavbo. Gasiti ni bilo mogoče, ker je voda sproti zmrzovala.

Prvi uspehi Wilkinsove ekspedicije. Wilkins je doslej dognal, da je Grahamova dežela otok, ki ga loči od južnotečajne celine širok preliv.

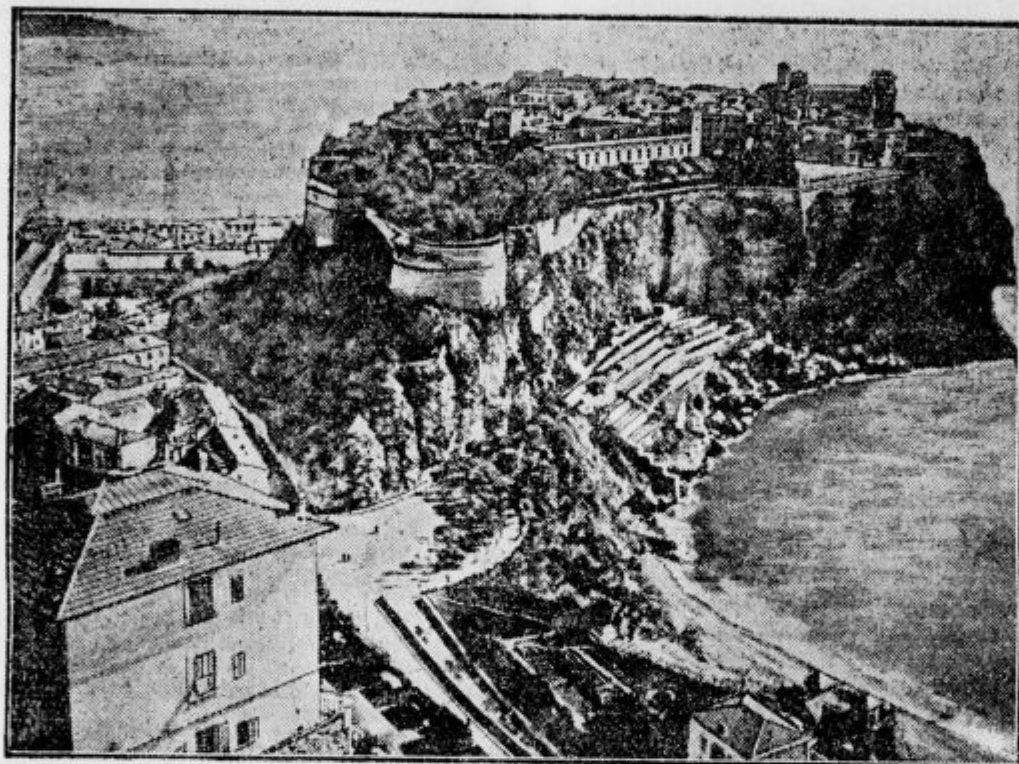
Za Noblovo mirovno nagrado 1929 bo bukaška modroslovna fakulteta predlagala rumunskega zunanjega ministra Titulesca.

Nov ljudski katoliški dnevnik začne izhajati 27. januarja 1929 na Dunaju pod naslovom »Das kleine Volksblatt«. Novi list bo urejevan zelo poljudno; prinašal bo poleg dnevnih dogodkov romane, slike in celo vrsto prilog. Posamezna številka bo stala samo 7 grošev, mesečna naročnina 2.15 šilinga.

Johann Orth zopet na dnevnem redu. »Paris Midi« poroča, da je francoski potnik Maurice de Crissey v nekem kraju Kolumbije našel Johanna Ortha, bivšega avstrijskega nadvojvodo Ivana Salvatorja, ki se je l. 1890. sprl s cesarsko rodovino in nato pod zgornjim imenom odšel v svet.

Potres z morsko poplavo so imeli na Filipinih. Mnogo mest in vasi je uničenih, na tisoče ljudi brez strehe, do 100 oseb je utonilo.

Grozna nesreča na morju. V Stockholmskih čerch je vihar odtrgal ladjo vlačilko in jo odnesel od brega. Valovi so odnesli s krova

Monaco s knežjim dvorom. — Neodvisna kneževina Monaco obsega 1 in pol štirjaskega kilometra in šteje 22.000 prebivalcev. Vladajoči knez Ludovik II. živi večinoma na Dunaju. Ogromne dohodke mu prinaša svetovnoznana igralnica Monte Carlo. Kljub temu drži finančne vajeti tako trdo, da vrne ne samo v parlamentu, ki šteje 12 poslancev, marveč tudi med prebivalstvom. Zdi se, da pride do revolucije, če knez ne bo popustil.

lastnika ladje in njegovo ženo. Dno ladje se je na čerch poškodovalo in ladja se je pogreznila. Posadka je splezala na jambor, ki je molel iz vode, in ostala tu skoraj teden dni ob neznatnih mrvicah hrane. Ko so jih našli, so morali vse odnesti v bolnišnico, kjer so jim odrezali zmrznjene noge.

Nova eksplozija v Londonu. V Londonu se je zaradi uhajajočega plina pripetila nova eksplozija. Hotel Lord Harwick in neka plesna dvorana sta se deloma zrušila. Mrtva je ena oseba, štiri težko ranjene.

Požar je uničil znaten del пристanišča St. An's Bay na Jamaiki.

Zgorelo je poštno letalo iz Chatanooga v Tennessee. Zgorelo so na njem štiri osebe.

Princezinja Medidže Mustafa, žena princa Abdul Kadirja, sina zadnjega turškega sultana, ki je s svojim možem živela v Budimpešti, je zaradi raznih sleparij pobegnila neznanu kam.

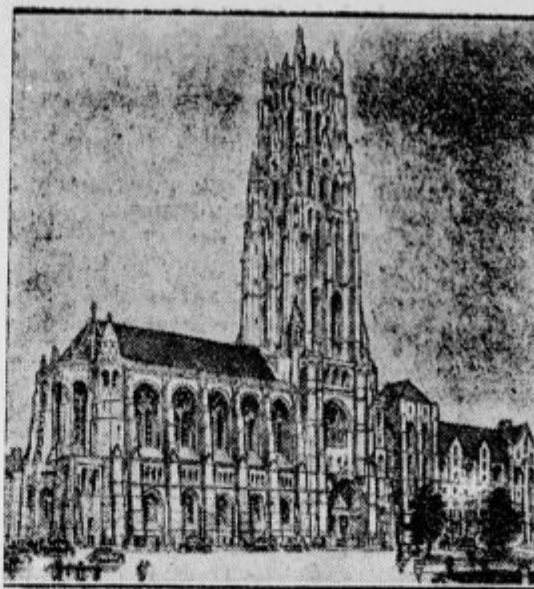
Jadrnico brez moštva je našel na visokem morju neki danski parnik. Jadrnica je italijanska in nosi ime »Fortunata«. O usodi moštva ni nič znanega.

150krat oženjen. Pred moskovskim sovjetskimi sodiščem je stal te dni sovjetski funkcionar Schwarz. Schwarz se je 150krat oženil; poizvedel je od vsake žene, kje ima denar in dragocenosti, vse pobral, nato pa šel iskat druge žene. Na ta način si je nabral milijon rubljev premoženja. 54 žena toži Schwarza na alimente za otroke. Schwarza so obsodili na prognanstvo v Sibirijo.

Finančni škandal na Dunaju. Glavnega ravnatelja neke dunajske zavarovalnice so te dni nenadoma odstavili, ker so odkrili, da je poneveril mnogo milijonov. Stvar se še prikriva, ker si nekateri prizadevajo, da se poneverbe povrnejo.

Eksplozija na italijanskem podmorskem čolnu »H 2« se je pripetila v neapoljskem pristanišču. Dva častnika sta bila ranjena, eden pa ubit.

O napadu na municijsko skladišče v Valoni poroča berlinska »Welt am Montag«. Skladišče je zletelo v zrak; žrtve znašajo 60 mrtvih in ranjenih.

Znamenita največja protestantska cerkev v Združenih državah, ki je pred prazniki pogorela v Newyorku. Za cerkev je med drugimi daroval Rockefeller en milijon dolarjev.

Cigaretne avtomate postavijo v Pragi; funkcionirali bodo pa avtomati samo v nočnih urah, ko so trafike zaprte.

Božičnici na Nemškem inštitutu za inozemce na berlinski univerzi je prisostvovalo nad 200 dijakov, ki so zastopali 44 narodov.

Boj z roparji. Nürnbersko kolodvorsko blagajno sta izropala dva zlikovca in nato pobegnili z avtomobilom. Zasledovalo ju je nad 100 orožnikov. Naslednje jutro so na postaji Neuenmarkt-Wirsberg opazili na prihajajočem vlaku dva moška, ki sta se skrivala na na-

Za duha in srce

Znanstveno delo dr. Iv. Regna

Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu je bilo ta mesec priredilo v dvorani ljudske univerze predavanje našega rojaka, biologa dr. Borisa Zarnika: »Biološki radovi dr. I. Regna« (prilikom 60godnjice njegovega rođenja). Pred pulkom stoji mikrofonski aparat, ki prenaša zvok iz dvorane na balkon, kjer sedijo tisoči Slovencev. Ura bije pol sedmih... »Na zeleni trati stoji deček in prisluškuje cvrčanju murnov. »Kok pa poje murček, mama?« vpraša deček svojo mamico. Bil je to naš slavljeneč, dr. Regen v svoji mladosti... pričenja naš rojak univ. prof. dr. Zarnik svoj govor, katerega pošilja zagrebška radio-postaja v »etere«.

Dr. Ivan Regen je bil rojen leta 1868 v Trati pri Škofji Loki. Oče mu je bil tkalec v Poljanski dolini. Po maturi se je posvetil prirodoslovnim študijam na Dunaju. Toda ob kakih prilikah. Njegov oče ni bil v stanju, da izštudira vse svoje sinove. Dr. Regen ni omahnil. S tridesetimi forintami v žepu je prispel na dunajski južni kolodvor. Prišlo je zanj trpljenje in samozatajevanje. Z inštrukcijami se je prebijal skozi led...

Pri študiju se je odlikoval s spretnostjo v eksperimentiranju. Posebno ga je zanimal murn, ter kako proizvaša svoj glas. Obrnil je pažnjo svojega profesorja nase, ki mu je rekel: »Untersuchen sie näher den Gesang der Grille und berichten sie mir darüber.«

»Kako poje murček«, je bila tudi njegova disertacija. Nato se je posvetil samo murnu in njegovemu petju. Napravil je nebroj zanimivih ter duhovitih poizkusov. Kako sploh murn proizvaša svoj glas? Tare s krili, kjer je posebna žila, drugo ob drugo z veliko brzino, kar proizvaša glas C osmeročrtane oktave. Ako pojeta dva murna, tedaj alternirata; toda kako zaznava drug drugega? Ali se slišata? Ali se širi zvok, ki ga murn zaznava, po zraku ali po zemlji? Tu naj omenim zanimiv poizkus. Dr. Regen je vzel dva murna in zaprl vsakega posebej v škaltjico. Na vsako škaltjico je privezal balon, napolnjen z vodikom. Obe škaltjici pa je pričvrstil k tlom tako, da jih more obe hkrati prepustiti sili balonov, ko sta pričela murna peti in alternirati, je spustil oba balona z murni krivku. Oba murna sta lepo dalje nemoteno alternirala, dokler nista balona zadela ob strop sobe ter ju je ta mal suneč prestrašil. Tako je nepobito dokazal, da se murni slišijo ter da se njihov zvok prenaša po zraku. Nadalje ga je zanimalo vprašanje, ali privlači samice baš to petje samec ali mogoče kak vonj ali kak drug zrak. Vzel je dve škaltjici z malimi vrati, dal v eno mlado samico, v drugo škaltjico je pa dal samec. Poleg teh dveh škaltjic je postavil telefon (slušalo), katerega je spojil z drugo sobo, kjer je imel v škaltlji še enega samec, poleg njega pa mikrofonski telefon. Telefon je bil najpoprej prekinjen. Ko se je samica v škaltljici umirila in sta pričela samec peti, je odprl vrata samec, ki je takoj prišla k škaltljici, v kateri je pel prvi samec. Odprl je vrata in samica je smuknila notri. Sedaj je pa zvezel telefon. Ko je samica slišala v slušalu telefona glas murna iz druge sobe, je takoj prišla iz škaltlje ter šla naravnost k slušalu; hotela je še zlesti v slušalko samo. Torej zopet krasen dokaz, da privlači samec samico edino le s svojim cvrčanjem. Po teh uspešnih raziskavanjih in ekzaktnih poizkusih je posvetila dunajska akademija znanosti svojo pažnjo dr. Regenu ter mu uredila velik poseben vrt in laboratorij, kjer je mogel nadaljevati svoje poizkuse ter delati nova odkritja. Tako je posvetil dr. Regen vse svoje življenje znanosti in to raziskovanju murna ter njegovega petja. »Kako poje murček«, je postala njegova življenjska naloga, njegov življenjski cilj.

Po predavanju je pokazal predavatelj nekaj jako nazornih skioptičnih slik ter portret 60letnika dr. Regna.

Bogoljub

»Bogoljub« obdarja stare in nove naročnike s krasno reprodukcijo Petra Perugino (Vannucci, umrl 1524) iz skupine: »Marija z Detetom in svetniki.« (Galerija slik v Florenci.) Izdelana je v treh barvah v bakrotisku. To je najpopolnejša izdelava, ki jo premore moderna tehnika v tiskarski stroki.

Prva številka »Bogoljuba« je tudi sicer bogato opremljena z božičnimi in drugimi slikami, ki so primerne cerkvenemu letu meseca januarja. Ugaja osobito A. Rafaelova »Sveta noč«, Beccafumijeva »Sveta družina«, Guido Renijeva »Sv. Neža«.

Naslovna slika se bo menjavala vsak mesec. Pesnik Silvij Sardenko nas bo vodil po slovenskih božjih poteh k Mariji. V 1. številki pravi v začetku ljubke kesnitve:

»Komur svoje milostno ime,
si, Marija, vtisnila v srce:
prime potni les in pojde z doma,
k Materi na božjo pot poroma.
Sklanjena med nami taka vez je:
s prvim potom romamo na Brezje...«

Vsakega bralca mora ogreti jednat in izklesano vzorec sestavek dr. Jakliča: »Našli boste Dete, v jasli položeno.« — »Blažena noč« je pesmi-ka, ki prida, da zna naša od Boga nadarjena M. Elizabeta čimdalje globlje in lepše potopiti v praznično razpoloženje.

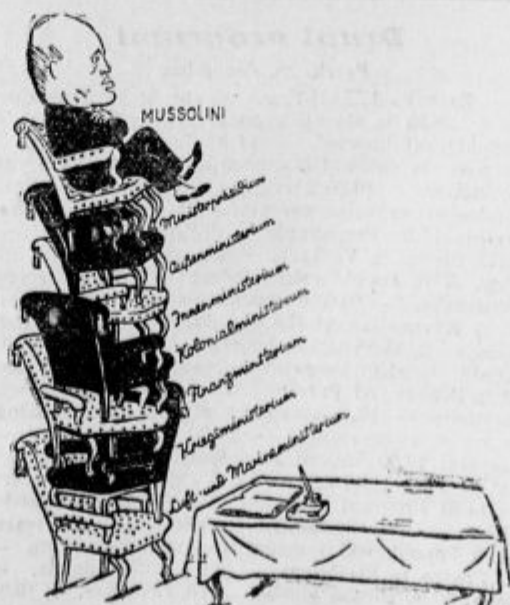
Nadajlnja vsebina: »Studenci milosti« (dr. J. Zagar), »Koroške Marijine družbe«, »Dva bisera« (Andr. Orehek: Črtice iz francoskega življenja), »Vzori in boje« (J. Langerholz), »Kongregacija Marije Morske zvezde v Križankah«, »Marijina ladja«, »Letja kot nevesta«, »Zgodbe Elizabete Canori-Mora«.

Mnogo zanimivih in poučnih drobtin najdemo v oddelku: »Iz življenja Cerkev« in »Za življenje«, kakor tudi med »Odgovori«.

Celoletna naročnina 20 Din. — Naroča se pri upravi »Bogoljuba«, Ljubljana.

Cerkveni glasbenik št. 11 in 12

Topot se je k anketi o cerkveni glasbi javil g. J. Klemenčič, ki je stvar zelo inteligentno in stvarno, brez fraz zagrabil in ji segel k dnu. Hoče, naj Cecilijino društvo povabi k sodelovanju tudi svetne glasbenike, naj izdaje cerkvene glasbe poslej pogrešajo škofijskega odobrenja in naj jamčijo za skladbo skladatelji sami, naj Cecilijino društvo razmišlja, kako s časom obnoviti cerkveno založništvo (zelo aktualna zahteva). Končno zahteva, naj se pod okriljem Cecilijinega društva sestavi razsodišče, ki bi vodilo in nadziralo cerkvenoglasbena izdavanja. Zelo pamejne zahteve in konkretne. Videant consules! — St. Premr! podaja v članku o cerkvenem ljudskem petju v ljubljanski škofiji poročilo o stanju ljudskega petja na podlagi poročil 115 cerkva. To petje danes ni več tako v rabi kakor prejšnje čase in pisatelj zavrača ugovore proti njemu, objavljač pa navaja za njega povzdi-go za drugič. — Prof. dr. A. Belar podaja nekaj spominov na svojega očeta v članku »Ob stoletnici

Mussolini: »Ugotavljam, da so vsi ministrski stoli zasedeni in odvarjam ministrski svet.«

Moin Saltaneh khan, brat sedanjega afganistanskega kralja, ki naj bi namesto Aman Ullaha zasedel prestol in s tem potolažil nasprotnike reform. Moin Saltaneh je lani spremljal svojega brata na potovanju po Evropi in se zelo zanimal za tehnični napredek; vendar je pričakovati, da bi svojemu narodu ne vsiljeval prehitro dalekosežnih prenosov.

rojstva skladatelja Leopolda Belarja. — F. Ferjanec poroča o zadnjem cerkvenem koncertu v ljubljanski stolnici. Ivan Mercina obdeluje napise, okraske in slike na zvonovih. — V. Steška objavlja zanimiv članek o Francu Schubertu in ljubljani. Schubert je 1. 1816 prišel za mesto glasbenega učitelja na Glasbeni šoli v Ljubljani, pa ga ni dobil. Dalje poroča Steška tudi o skladatelju in nadučitelju Antonu Kunšću (1839—1878). — Franc Kramar nadaljuje s seznamom zapisanih starih slovenskih cerkvenih pesmi. — Glasbeno prilogo prinaša Fr. Bricija zbor z orglami »Pri jasleah« in dva enoglasna J. Klemenčičeva zbora z orglami »Tebe molim Jezusa« in »Pridi molit o kristjan!«. Vse tri pesmi bodo namenu dobro služile.

Božične skrivnosti, na besedilo Vitala Vodnika zložil za bariton s klavirjem Sanko Premrl. Ze pred nekaj dnevi smo mogli tople priporočiti to lepo zbirko, pozabili pa smo navesti, da so pesmi uporabne tudi za druge glasove, nizek sopran ali visok alt, čisto tudi za globlji tenor. Naj torej oznaka za bariton ne meša preveč onih, ki bi si radi nabavili to novo mojstrsko delo Premrlovo in še enkrat ga tople priporočamo.

Muzikalije Jugoslov. knjigarne

Jugoslovanska knjigarna vrši veliko kulturno delo, izdajajoč med drugim tudi veliko muzikalij. Omenjamo le:

Premrlovo »Cerkveno ljudsko pesmarico« (50 Din, glasovi 24 Din); prva izdaja je bila v kratkem razprodana, druga je pa še bistveno izpopolnjena.

Pregljivo »Nageljčke« v 3 zvezkih (po 26 Din) so jako dvignili nivo pesni na naših ljudskih šolah. Bajkovne »Slovenske narodne pesmi«, 5. zvezek in

Devote »Koroške slovenske narodne pesmi«, 5. zvezek so biseri ljudskega pesništva.

Vodopitčeva spevoigra »Kovačev študent«, Grumove »Tri podoknice«, Grumov peti »Venček slovenskih narodnih pesmi« (za mešani in moški zbor),

Eklove »Pridite molitmo!« (12 blagoslovnih in Sreca Jezusovega pesmi),

Sicherlovih »16 božičnih pesmi« (Pastirci iz španja),

19 K. Adamičevih Marijinih pesmi (Alma Mater), posebno pa

P. Hugolinov »Slavospev« Sreca Jezusovega (25 Din) so glasbena dela, ki jih ne more pogrešati noben ljubitelj glasbe, noben cerkveni pa noben svetni pevski zbor in nobeno naše društvo.

Dobre knjige

Henri Bremond je nesporno eden najboljših francoskih sodobnih kritikov, ki ga vzporejajo s Sainte-Beuveom tako radi njegovega ostrega pogleda kakor sijajne besede. Osrednje zanimanje tega globokoga duhovnika kritika tvori religiozno življenje, kakor se javlja v francoskem slovstvu. Temu raziskavanju je tudi posvečeno njegovo glavno delo »L' Histoire Littéraire du Sentiment Religieux en France« (Bloud & Gay, doslej 8 knjig po 36 frs.). Delo je vzbudilo občo pozornost v svetovni kritiki, ker je prvi tovrstni pojav. Razodelo je vsi pisatelji in razolikost osebnostne vere, ki koreninijo v istem središču in v istih verskih resnicah. Pisano je s tako bistrim pogledom v človekovo dušo, s tako globokim pojmovanjem verskih problemov, s tako sijajno in blestajočo literarno izobrazbo, da je delo tudi v čisto literarnem pogledu prava mojstrovina. — Zato ni čuda, da je knjiga vzbudila pozornost tudi v najvišjih krogih, in je pred leti na podlagi tega dela postal pisatelj član francoske akademije, letos pa častni doktor oxfordске univerze.

Poleg svojega življenjskega dela je H. Bremond izdal zadnji čas še dvojico duhovitih in zanimivih del, ki nam kažeta njegovo pojmovanje čiste poezije (La Poésie pure) in njen odnos do izliva religioznosti — molitve (La Poésie et la Prière, oboje pri Grasset). Z obema knjigama je vzbudil med literati veliko pozornost in živahno debato. Dela odličnega kritika spadajo med one redke knjižne pojave, ki oblikujejo človeka in dobro.

Ce naj omenjamo še nekaj drugih kritičnih del zadnjega časa, bi omenjali zlasti dve knjigi profesorja francoskega slovstva na pariškem »Institut catholique« J. Calvet-a. Njegova dela — zlasti njegova »Histoire de la littérature française« (Gigord) — so pisana izredno jasno, samostojno in strnjeno. Te lastnosti odlikujejo tudi njegovo galerijo najvažnejših sodobnih piscev »Le Renouveau catholique«. Jasnost njegovih teoretskih razglabljanj pa nam kaže njegov pogled o katoliški kritiki, kakor ga razvija v knjigi »D'une critique catholique« (Spes).

Drug odlični in vpoštevani katoliški literarni kritik Henri Massis je zadnji čas zbral svoje pomisleke o sodobnem romanu v drobno, a tehtno delce »Reflexions sur l'art du roman«. Važno in zanimljivo je zlasti zadnje poglavje, kjer določa razmerje romana do katoličanstva in do skrajnega realizma. — V knjigi »Défense de l'Occident« se v nasprotju z nemškimi (zlasti Spengler) in ruskimi misleci stavi v obrambo zapadne kulture, ki ni še nikakor mrtva in išče prav ko veliki španski mislec Ortega y Gasset potov v bodoči razvoj.

Nadarni Bergsonov učenec, konvertit in sloviti tenorist na pariškem »Institut catholique« Jacques Maritain pa je zadnji čas izdal zlasti dve kulturno važni knjigi. Prva »Art et Scolasticisme« posega v umetnost (prim. letošnji »Križ«), kjer skuša s tomistično filozofskimi stališči razjasniti zlasti razmerje umetnosti do lepote, do pravil, do krščanstva in do morale. Delo je pisano s strokovnim znanjem in globokim življenjskim umevanjem. Drugo delo, »La Primauté du Spirituel«, je namenjeno sodobnemu problemu med svetno in duhovno silo.

Veliki francoski filozof dominikanec Sertilanges je nekč izjavil, da bi hotel postati katoliški umetnik, ker se mu zdi, da bi tako največ lahko storil za obnovo človeka v krščanski veri. Prav gotovo je značilno za našo dobo in zlasti sodobno slovstvo, da se tako pogosto vrača na verske probleme. V tem pogledu je v preteklem letu zlasti važen pojav roman pisatelja Joseph Wilbois »L'homme qui ressuscita d'entre les vivants« (La NEF, Spes). Problem nemirne, iščeče duše, ki živi v Bogu. — Celotno sicer ne priporočljivi Marcel Proust si je v novejšem delu »La Retraite ardente« postavil za osnovo čisto duhovno religiozen problem, drčim je André Thérive v »Souffrances perdues« našel znova problem trpljenja. Velikopotezno zasnovano in izredno močno izpeljano delo akademika Henri Lacedona »Le Chemin du Salut« v 7 knjigah (Plou), kjer nam slika razvoj francoskega preprostejšega človeka iz skrajne levičarske smeri preko vojske v pozitivno življenjsko smer. Delo je dosti verna slika pred- in povojne francoske, zlasti pariške družbe, a je lahko umljivo vsem. Do groze trpek in globok pa je v slikanju verskih problemov v življenju Georges Bernanos, ki nam v »Sous le Soleil du Satan« in v »L'Imposture« slika svetost in važnost, zato pa tudi vso težo in odgovornost poklica. V kratkem napovedujejo tretji del »La Joie«.

Posebnost novejšega francoskega književnega trga so tako zvane »Vies romancées«, ki jih iz-

daja danes morda najdelavnejše in najmodernejše založništvo »Nouvelle Revue Française« (urfi). Vemo, kako se je v moderni literaturi pojavila kakor nekaka manija, da so skušali poustvariti kos zgodovine, zanimivo osebo v romanu. Višek te smeri naj bi pomenil življenjski, ki ga je pisatelj tako preživel, da mu je postal snov za umetniško oblikovanje, čeprav kar se da verna zgodovinska slika. — Tako smo dobili od vseučil. prof. na Sorbonne Paul Hazard-a »Stendhal«, A. Maurois je napisal življenje »Disraeli«, Lucas-Dubreton »A. Dumas-pere«, L. R. Lefevre »Cyrano de Bergerac«, J. Prevost »Montaigne«, Chesterton pa »Dickens«. Ista založništva so založila dela Paul-a Claudela (Le Pere Humilieu, l'Otoge — prim. Dit. 1928 št. 10, l'Annonce faite a Marie itd.).

Pred kratkim pa je izdalo antologijo znanega konvertita Ch. Peguya, ki je svojevrsten literaren pojav, ki ne bo ugajal vsem, a je človeku njegov primitivizem vsaj večših prav prijeten odhiti.

Dušan Lončarevič: Jugoslavens Entstehung, 668 strani, 70 podob, M 7, Amalteia-Verlag. Bivši zastopnik evropskih karteliranih poročevalskih agencij v Belgradu, Dušan Lončarevič nam je na podlagi brezštevilnih historičnih dat ter svojih bogatih lastnih opazovanj podal v pričujoči knjigi objektivno sliko zgodovinskih dogodkov, ki so od padca dinastije Obrenovičev do leta 1914 privedli do vedno večjega poostrenja odnošajev med veliko avstro-ogrsko monarhijo in malo kraljevino Srbijo, dokler se niso iztekli v najkrvavejšo vojno sveta. Pisatelj zasleduje vzroke v njihove zadnje iztoke, odkriva politični pomen zarote proti Obrenovičem ter analizira težko gospodarsko vprašanje med monarhijo in Srbijo, ki je največ doprineslo k izbruhu končnega razpora, ker se je bila Srbija od leta 1905 do 1908 od Avstro-ogrsko gospodarsko osvobodila. Prikaže se usodepolnost aneksijske krize ter ojačenje Srbije po balkanskih vojnah 1912 in 1913, kar je bil uvod v poslednjo fazo diplomatske borbe med Dunajem in Belgradom. Iz knjige jako odseva najvažnejše politične ličnosti Srbije in Jugoslavije, v prvi vrsti seveda Nikole Pašića; avtentični so podatki o umoru kralja Aleksandra in Drage Obrenovič. Lončarevičovo delo, katero krasi mnoge lepe slike, je prvovrsten vir za zgodovinarja, diplomata in publicista kakor za vsakega inteligenta sploh, ki želi temeljiteje poznati zgodovino nastanka Jugoslavije.

Časopis za slovenski jezik, književnost in zgodovino, VII. letnik v obsegu 14 pol je pravkar izšel. Iz vsebine navedemo: P. Skok, Toponomastični prilozki (o imenu Zagreb); Fr. Šturm, Romanska lenizacija medvokalnih konzantov in njen pomen za presojanje romanskega elementa v slovenskino; J. Solar, Slovenska medvokalna m in n; P. Skok, Još o riječi »Bezjake« i o metodi onomastičnog ispitivanja; A. Breznik, Japljive prevod sv. pisma; Fr. Ramovš, Karakteristika slov. narečja v Reziji; Iv. Prijatelj, Klasje. V malih vesteh poroča P. Skok o poreklu besede »sare«, o rodbinskih imenih na »šek«, »šek« in o slovenskih tvorbah na »šev«, Fr. Ramovš pa o novem razjasknem katekizmu, o novih študijah za jezik v brižinskih spomenikih, o imenu Cirmanih za Rottenmann na Štajerskem, o imenu Varož za Varadja in o poreklu slovanskega gradiva, doneske Fr. Kidriča in Kranjski Občeli in M. Kosa ki zgodovini vprašanj o kralju Samu. — Sedmi letnik časopisa stane 65 dinarjev. Naroča se ga pri upravi Časopisa, Ljubljana, univerza.

Daniilo Gorinšek: Naokrog. (Pesmi za mladino. Celje, 1928. Založila tiskarna Brata Rode & Martinič. Celje. Ilustriral A. Seebacher.) Pravkar je izšla tretja zbirka mladinskih pesmi znanega mladega pisatelja Daniila Gorinška. Že drugo knjigo istega pesnika »Pisan cvete« prištevamo kritika med najboljše poslednjega časa. »Naokrog« pa znači brezdvoma korak naprej. Knjiga obsega 48 strani. Naslovno stran in zelo posrečene ilustracije pa ji je oskrbel akad. slikar A. Seebacher. Priporočila se posebno starišem za decu in se dobiva ali naravnost pri založništvu v Celju: Brata Rode & Martinič v Celju, kakor tudi po vseh knjigarnah. Cena izdodu 12 Din, s pošto 13.50 Din.

Najdene dragocene italijanske slike. Mesec oktobra je deželni repartitor akad. slikar v Gradcu Richter-Binnenthal prijavil oblastim, da so mu za sebniki odkrili 7 italijanskih slik iz 17. in 18. stoletja v popravilo, ki so iz svoječasne italijanske vojne ozemlja. Ugotovilo se je, da izvirajo slike iz cerkev in palač v Bellunu in da so vredne 100.000 šilingov. Deželna vlada je slike zaplenila in naročila predstojniku deželne galerije da uvede preiskavo. Med slikami se nahajajo tudi Tintorettova slika, na kateri postavlja molijo božje dete in katero je italijanska vlada dolgo časa iskala. Zvezni kancler dr. Seipel je obvestil italijansko vlado o najdenih slikah.

ANGINOL-TABLETE

so najboljšo sredstvo proti prehladanju in kašlju. — Dobi se v vsaki lekarni

Sport

Smuški tečaj za novince in že izvežbane smučarje priredi g. Rud. Badlura pri planinskem Domu na Kočah, 1500 m v Kočuti nad Tržičem. Po Novem letu v prvi polovici januarja ob ugodnem novem snegu. Točen termin tečaja s skupnim odhodom iz Tržiča v Dom na Kočah (3 ure hoda) bo objavljen še pravočasno okrog Novega leta. Pouk v tečaju bo brezplačen. Celodnevni penziji (za jutro, obed, večerjo s prenočiščem vred v zakurjenih sobah) bo stal na dan za osebo Din 50. — Priljubljen (smuči in nahrbtniki) udeležencev tečaja bo dostavljena od kolodvora v Tržiču do Doma na Kočah brezplačno. — Pripominjamo, da je Dom na Kočah doslej najudobnejše urejena, lična planinska postojanka v Posavju z lepimi, kurljivimi sobicami in dobriimi posteljami ter je dogovorjena za udeležence tečaja tudi tečna prehrana. Ker se je nadejati v prvi polovici januarja novega, debelega, snega in ker se v tem času ni bači velikega dreznja smučarjev kakor o Božiču, bo lahko tudi napredek novincev-smučarjev na lahkem, gladkem, idealnem planinskem smuškem svetu sigurno polvoljnejši in hitrejši.

SK Ilirija. Prva plenarna seja novega odbora se vrši danes, v petek ob 20 v »damskem salonu« kavarn »Emona«. Prosi se polnoštevilne udeležbe. — Tajnik.

NIPON PRIHAJA!

Sportna dela bližnje bodočnosti.

O Japonski pravijo, da je ona Nemčija Daljnega vzhoda, in še malo Ameriko zraven. Kar Japonci primejo, to primejo temeljito (to je po nemško); kar pričnejo, to izvedejo hitro (to je po ameriško) in vztrajajo pri delu z vso zagrinjenostjo (to je originalno japonsko). Na potu modernizacije so morali odkriti Japonci sport, so morali priti na to, da mi je prav na tem polju važno in dragoceno, če stolim prav v prvi vrsti; ni jim moglo uiti, da je sport izboren vzgojitelj naroda; kajti

Darilo, ki ohrani svojo vrednost

in razveseljuje vso družino, je Radio-sprejemni aparat, kot je **Telefunken 9**, s katerim lahko vsakdo brez velike vaje v zvočniku sprejema vse evropske postaje

Samo en prijem — in Evropa igra za Vas!

TELEFUNKEN 9 velja 7100.— Din. Zraven spadajo še Telefunken-cevi velja 500.— Din. Kdor hoče najprej delati z baterijami in pozneje napeljati svoj sprejemni aparat potom uporabe mrežnega stikala na zm. nični električni vod, bo izbral Tel-funken 9 A. Cena 7700.— Din. K temu pridejo še baterijske in mrežne cevi.

TELEFUNKEN 9 W, sprejemni aparat z vdelanim mrežnim stikalom, velja 10.200.— Din. Stavak zraven spadajočih Telefunken-cevi velja 1135.— Din.

TELEFUNKEN

Najstarejša izkušnja. — Najmodernejša sestava.

igrajo se uči otrok in mož, ženska in tudi ves narod najboljše in najraje.

Prav po ameriško so se oprijeli Japonci sporta. Veliki dnevniki prinašajo o ameriških baseball-igrah cele stolpe in cele strani, pri važnejših tekmih tudi na prvi strani. Časopisje pridiga sport in govori o njem, o lastnem in o tujem. Film pospešuje zanimanje za sport in že je postala sporna prireditve bistveni del velikih ljudskih veselje, kar je v največji meri pokazala tudi zadnja svatba v cesarski hiši.

A japonski sport ni ostal samo pri zunanjo-eti. Najprvo so poslali učitelje ven v svet, da se učijo; japonski sportni profesorji so potovali po Ameriki, Evropi in Avstraliji. Skoraj na tistem so nastali na Japonskem najprvo plavalni mednarodnega kova. Leta 1924, so v Parizu presenetili ti plavalci sportni in drugi svet.

Leta 1928, so si priborili Japonci v plavanju in v lahki atletiki že darila, tudi prva darila. Impontirali so si maratonskem teku. Med zmagovalci je bila tudi ženska — Hitomi.

Japonski sport krepko prihaja. To je bilo videti že naprej. Nurni, hladnokrvni kritik, je dejal pred par dnevi, da se bo morla leta 1932, v Los Angeles kosati japonska sportna armada že z vsako evropsko.

V zadnjih tednih in mesecih so gostovali na Japonskem najboljši plavalci sveta (Weissmueller, Lauffer, Borg, Rndemacher), nekaj pred njimi so bili tam zastopniki francoske lahke atletike, večkrat vidi obala Nipona (Japonske) ameriški in avstralski obisk. Najboljši svetovni dravec, Fince Thunberg, je bil povabljen na Japonsko in bo nastavljen tam kot trener; sedaj je dobila tudi norveška smučka zveza povabilo, naj pošlje zastopnike na Japonsko. Trije bodo šli. Tudi na tem

polju bojejo pričeti Japonci boj s svetovno konkurenco, in St. Maritz je pokazal, da bodo stali tudi v zimskem sportu v prvih vrstah.

Japonska se pripravlja za mirno tekmovalje, vodila bo sport Azije do uspehov in do zmag in bo zopet enkrat svetu pokazala, da nam resnična volja ne zgradi samo prave poti, temveč da nas pripelje na cilj z bajno hitrostjo, preko težkoč, ki se nam zdijo v začetku nepremagljive.

DAVISOV POKAL LETA 1929.

Evropski organizacijski odbor Davisovega pokala se je na konferenci v Londonu bavil v prvi vrsti z vprašanjem tekem v letu 1929. Določili so runde za posamezne runde. Prva mora biti odigrana do 7. maja, druga do 19. maja, tretja do 11. junija in četrta do 22. junija. Zaključna runda evropskega pasu mora biti doigrana do 15. julija. Boj zmagovalcev evropskega in ameriškega pasu se bo vršil v dneh 19., 20. in 21. julija v Parizu. Proti zmagovalcu bo nastopila nato Francija v dneh 26., 27. in 28. julija, tudi v Parizu.

Veliko zanimanja je vzbudil predlog, naj se razdeli evropski pas v dve skupini, in sicer v severno in južno. V južni skupini bi bile Francija, Avstrija, Švica, Jugoslavija, Češkoslovaška, Italija, Španija, Portugalska, Ogrska, Rumunija in Grška; ostale države bi bile v severni skupini. Po daljši debati so sklenili, da bodo ta predlog dali posameznim državam v izjavo. Če bosta dve tretjini držav za razdelitev, se bo delitev izvršila. Prekomorske dežele morejo tekmovali v evropskem pasu, kot doslej.

Avstralija je sklenila, da se tekem za Davisov pokal ne bo udeležila. Odločilen za ta sklep je bil skoraj gotovo poraz v prvi letošnji tekmi Avstralcev na evropskih tleh proti Italiji 1 : 4. Ta poraz je Avstralcem kar sapo zaprl.

Naznanila

Ljubljansko gledališče

DRAMA:

Začetek ob 20.

Sobota, 29. dec.: UKROČENA TRMOGLAVKA. — Red B.

Nedelja, 30. dec. ob 15. uri: KROG S KREDO. — Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven. Ob 20. uri: Zaprtlo.

OPERA:

Začetek ob pol 20.

Petek, 28. dec.: AIDA. Gostuje g. Marij Šimenc. — Izven.

Sobota, 29. dec.: LEPA VIDA. — Red C. Nedelja, 30. dec.: JONNY SVIRA (Primožič). Premijerski abonma.

Verdi: »Aida« z g. M. Šimencem kot gostom v vlogi Radamesa se poje v ljubljanski operi drugi v tej sezoni danes izven abonmaja. Pri prvi predstavi je dosegel g. Šimenc tako velik uspeh, da je uprava podvzela vse, da ga zasigura še za eno predstavo. Ostala zasedba te opere je sledeča: naslovno vlogo Aida poje ga. Zinka Villan-Kunčeva, Amneris ga. Thierry-Kavčnikova, Amonasra g. Primožič, Ramfisa g. Betetot, kralja g. Rumpelj.

Mariborsko gledališče

Petek, 28. dec.: Zaprtlo.

Sobota, 29. dec. ob 20. uri: DOVER-CALAIS. A. Kuponi.

Nedelja, 30. dec. ob 20. uri: DOVER-CALAIS. Kuponi.

Prireditve in društvene vesti

Odbor Slovenskega katoliškega akademikega staleštva v Ljubljani je sklenil, da se vrši redni občni zbor 6. januarja 1929 ob pol 10 dopoldne v dvorani Akademikega doma, Miklošičeva cesta 5 v Ljubljani. Dnevni red je sledeč: 1. Čitanje in odobritev zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poro-

čilo odbora. 3. Poročilo odsekov. 4. Poročilo revizorjev. 5. Poročilo klubov. 6. Volitev revizorja, članov priločevalnega odbora in blagajnika. 7. Poslovnik. 8. Slučajnosti. — V smislu društvenih pravil se morajo predlogi, ki jih hoče staviti kak član na občnem zboru, naznaniti pisмено tri dni preje društvenemu odboru. Vabimo vas, da se občnega zbora gotovo udeležite, kar je za poživitev društva neobhodno potrebno. Na vsak način pa naj vsak klub brezpogojno pošlje svojega zastopnika.

Ljubljana. Drvi ob 8 skupna pevška vaja. Radi nastopa na Silvestrovem večeru udeležba obvezna. — Pevodovja.

Stalna prosveta ima nocoj ob 8 v Jugoslovanski tiskarni sejo.

II. vnašja kongregacija pri uršulinkah nima 30. dec. redne pevške vaje.

Šišenska prosveta priredi v ponedeljek dne 31. decembra ob 8 zvečer v novem salonu gostilne Keršič na Celovški cesti Silvestrov večer. Spored je zelo pester. Vstopnina za osebo 5 Din. Člani in prijatelji najviljudneje vabljani!

Poizvedovanja

Našla se je skoraj nova moška sportna žepica. Dobi se pri Eiletz, L. mestna hiša Za Božigradom.

Vsak dan sveže namočena polenovka

kakor tudi različno drugo specer. in kolon. blago po najnižji ceni nudi cenj. občinstvu

Rudolf Kovačič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

Tovarna in zaloga klavirjev, prvovrstnih instrumentov različitih vrst, kakor tudi lastnih izdelkov. — Poseben deležek za popravila. Usklačevanje in popravila za Glasbeno Matico, Konservatorij in druge institute izgotavlja moja tvrdka. Gre tudi na deželo. Točna poštežba in zmerne cene tudi na obroke. Izdelovalce klavirjev:

R. WARBINEK, LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 5-1.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službodobne

Tri prodajalke manufakturne stroke, dobro verzirane se iščejo za takojšnji nastop. Ponudbe z navedbo plače in dosedanjega službovanja na pošt. pred. »Kranj 25«.

Hlapec priden, pošten, za dežele, se sprejme. - A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška c. 21.

Hišnik za vilo v Ljubljani, se sprejme. Zahteva se tudi oskrbovanje vrtni in pomoč v gospodinjstvu; nudi se stanovanje, kurjava, luč. Žele se dobra sprave. Prednost ima rodbina brez otrok. Predstaviti se: Aleksandrova cesta 2/I. n., pisarna.

Službe iščejo

Gospodinja Dobra, skrbna in varčna kuharica iz boljše hiše, z znanjem vseh del in vzgojo otrok, želi boljše mesto h gospodu. Cenji ponudbe se pravi na upravo »Slov.« pod »Dobra Slovenka 44«.

Inserirajte v „Slovenca!“

Pouk

Zaseb. krojno učilišče Ljubljana - Stari trg 19, sporoča cenjenim pletilnim industrijam in pletiljam, da je dobil iz inozemstva najnovejše modele. Pričetek pouka po novem letu. Krojenje za pletilne garderobe, topice, poluoverje, obleke, plašče po modi 1929. Sistem kroja je svetovno znane anglo-francoske krojne akademije. Krojačem specialen pouk o civilnih oblekah, uniformah. Šiviljam, nešviljam najnovejši modeli, tudi za perilo. Revnejšim ugodni plačilni pogoji. Brezplačna rekomandacija služb. Ob novem letu razstava krojev. F. Potočnik, vodja tečajev, izprašan in diplomiran v inozemstvu.

Posrestva

Majhno sobico najrajši s preprosto, tečno hrano, išče m. Grem tudi kot sostanovalec. - Ponudbe upravi Slovenca pod »1. januar«.

Radio

Radio-aparat več cevnege, kupim. Ponudbe na M. Pleterski, Cerklje ob Krki.

Radio - aparat

4 cevni, nov, z zvočnikom, komplet, ugodno prodam. Naslov v upravi Slovenca pod št. 12.675.

Glasba

Tamburaške instrumente drugo bugarijo, prvi brač in bisernico, dobro ohranjene, kupi Prosvetno društvo, Izanska cesta 21.

Stanovanja

Stanovanja se oddajo v najem za takoj, po 3 sobe s kopalnico in vsemi pritliklinami na Celovski cesti. Naslov pri oglašnem oddelku »Slovenca« št. 12.679.

Prodamo

Koks suh, 80 Din (100 kg) vedno na zalogi. - Mestna plinarica.

Namočena polenovka vsak petek. - Anton Legat, trgovina - Ljubljana, Miklošičeva cesta 28.

Pes čuvaj leto star, velik, lep, napredaj. - Naslov v upravi Slovenca pod št. 12.654.

Auto Opel

4 sedežen, 4/16 HP, vožen 1500 km, se poceni prodaja ali zamenja za motorno kolo. - Naslov v upravi »Slov.« št. 12.479.

Vpeljano trgovino galanterije in dobrodocho obrt na zelo prometni cesti v Ljubljani, prodam takoj. - Cenji ponudbe pod »Vpeljana trgovina« na oglaš. oddel. Slovenca.

Polsladkega sena prodam več vagonov po 125 Din, prešano v balah, franko vagon. - Ed. Vale, trgovec, Laško.

Obrt

Perje vsako množino, čiščeno, neizčiščeno, nečehano - kokoške, purje, račje in gosje - prodaja trdka E. Vajda, Čakovec, Medjimurje.

Pubasto perje

kg 38 Din. razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler zaloga traja. Imam tudi beli puh kg 300 Din. L. Brozović, kem čistionarja perja, Zagreb, Ilica 82.

GREŠITE MNOGO ako ne čitate redno **SLOVENCA**

Kolesarji, pozor!

Sedaj je tisti čas, da Vaša kolesa z malim denarjem postanejo popolnoma nova, in sicer z generalnim popravilom. Emajliranje, poniklanje, popolno razložanje, na novo namazanje vsa kroglična ležišča. Shramba koles in motorjev čez zimo po minimalnih cenah. Priznana najboljša, najcenejša mehanična delavnica **JUSTIN GUSTINCIC, MARIBOR**, Tattenbachova ulica 14, nasproti »Narodnega doma«. Zadostuje dopisnica, da pridemo po Vaše kolo na dom.

Razno

Vsakovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah. CERNE, juvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Da si očuvate zdravje

je v prvi vrsti potrebno, da se obranite prehlada. Za to pa potrebujete zimsko perilo, nogavice, vesto ali pulover, volneni šal, dobro obleko in plašč. Vse to si nabavite najbolje in po zelo nizki ceni v priznani solidni trgovini

I. N. Šoštaric, Maribor
Aleksandrova cesta 15.

Lanene tropine in druga krmila nudi najceneje **A. VOLK, LJUBLJANA** Resljeva cesta 24. veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Drva

bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavljamo po nizki ceni na dom parna žaga **V. SCAGNETTI** v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom

Perzijski preprogi

krasni, antik - raritetna komada, se prodajo. - Naslov pove uprava Slovenca pod št. 12.659.

REKAMAH SLOVENCU

POSREDOVALNICA K. TROHA

za nakup in prodajo posestev, hiš, vil itd. v Mariboru, Slovenska ul. 2 se je

preselila

na **Aleksandrova c. 18./II.**

Sedaj ugodno naproday enonadstropna hiša z vrtom za 150.000 Din. Dalje 2 nadst. stanovanj. hišo za 400.000 Din.

Za Božič!

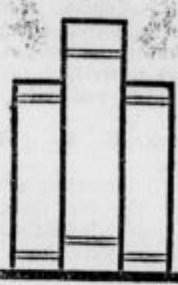
Oglejte si

vsakodnevno večerno razstavo otroških in igračnih vozičkov, holenderjev, skiro, triciklov, šivalnih strojev, malih dvokoles in avtomobilov pri

„TRIBUNA“ F. B. L. LJUBLJANA

KARLOVSKA CESTA

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Domača agenturska in komisijska veletrgovina prevzame **zastopstvo** (interesov, zaupno mesto, licitacije itd.) eventualno **komisijsko prodajo blaga v Beogradu**

v lastnih skladiščih domače industrije ali sličnega velepodjetja iz Slovenije. Interesenti se naj javijo pod značko »Solidnost« na firmo: **ALOMA, BEOGRAD, KOLARCEVA 7.**

OGLAS

Podpisani denarni zavodi so soglasno sklenili, obrestovati od 1. januarja 1929 naprej do nadaljnjega

hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu, in sicer:

po 5% vloge brez odpovedi,
po 7% vloge proti najmanj 3 mesečni odpovedi.

Celjska posojilnica d. d., podružnica Maribor,
Jugoslavenska udruga banka d. d., podružnica Maribor,
Ljubljanska kreditna banka, podružnica Maribor,
Mestna hranilnica, Maribor,

Kreditno društvo mestne hranilnice, Maribor,
Mariborski kreditni zavod z. o. z., Maribor,
Posojilnica Maribor (Narodni dom),

Prva hrvatska štedionica, podružnica Maribor,
Spodnještajerska ljudska posojilnica, Maribor,
Zadružna gospodarska banka d. d., podružnica Maribor.

Sir Arthur Conan Doyle:

Izgubljeni svet

(The lost world.)

Roman.

In vendar smo imeli dokaze, da se nahajajo ne predaleč od nas v tej skrivnostni samotni celotni ljudje. Na tretji dan po odpotovanju se je razleglo po zraku neko čudno, oddaljeno, svečano in enakomerno votlo pritrkovanje, ki se je večkrat pričelo in zopet poleglo tekom dopoldneva. Oba čolna sta veslala samo nekoliko metrov daleč drug od drugega, ko smo prvič začuli ta ropot, in naši Indijanci so obstali z obrazi, spčenimi od strahu, ter jeli nepremično in molče prisluškovati, kot da bi se izpremenili v bronaste kipe.

»Kaj pa je to?« sem vprašal.

»Bobni,« je odgovoril nemarno lord John, »bojni bobni. Imel sem že priliko jih čuti.«

»Tako je, sir vojni bobni,« je pritrdil mešanec Gomez. »Divji Indijanci, bravos, ne mansos!« Zasedujejo neprestano našo pot; prežijo na priložnost, da bi nas pomorili.«

»Kako pa nas morejo zasledovati?« sem vprašal in uprl oči v mrko, mrtvo daljavo.

Mešanec je skomignil s širokimi rameni:

»Indijanci pač znajo. Imajo že svoj način. Zasledujejo nas. Z bobni se pogovarjajo drug z drugim. Prežijo na priložnost, da bi nas pomorili.«

Popoldne istega dne — moj žepni koledarček ka-

1 T. j. nimajo stalnega bivališča, so razbojniki.

že, da je bil četrtek 18. avgusta — je bilo slišati od vseh strani vsaj šest ali sedem bobnov. Včasih so brneli jako hitro, včasih zopet počasi; tu in tam sta se jasno razločevala vprašanje in odgovor: daleč na vzhodu se je nenadno oglašal boben z drobnim vedno naraščajočim visokim drdranjem, naker je donelo v presledkih votlo grmenje od severa. To neprestano ropotanje je nepopisno razburjalo živce, donelo je kakor stalna preteča grožnja, kakor neskončno ponavljanje presekanih Gomezovih stavkov: »Prežimo na priložnost, da bi vas pomorili. Prežimo na priložnost, da bi vas pomorili.« Sicer se ni nič premaknilo v molčečem gozdu. Okoli je bila sama narava, je kraljeval mir in blag pokoj, a nekje daleč onstran temnega rastlinskega zastora je vedno donel isti pozdrav našega brata človeka: »Prežimo na priložnost, da bi vas pomorili,« so pravili ljudje na vzhodu. »Prežimo na priložnost, da bi vas pomorili,« so pravili ljudje na severu.

Bobni so bobneli in drdrali ves ta dan in obrazi naših rdečekožih spremljevalcev so jasno kazali učinek te grožnje. Potrt se je zdel celo drzni, bahavi mešanec. Jaz pa sem ugotovil ta dan za vselej, da je lasten Summerleju in Challengerju oni najvišji pogum, ki je značilen za znanstvenikovo duševnost. Slična neustrašenost je morala odlikovati tudi Darwina pri argentinskih gauchos¹, Wallacea med malajskimi lovci na lobanje. Blaga narava je pač tako vstvarila človeške možgane, da ne morejo istočasno misliti na dve stvari; če so zatopljeni v znanstvena vprašanja, ne ostane v njih nobenega kotička za zgolj osebne

1 Na pol divji pastirji v južnoameriški stepi.

Ceni, čitateljem se priporočajo naslednje tvrdke:

Blaž Jančar
pleskar
Ljubljana, Breč

Elektronstancije za ude in pogon, prodaja in previjanje elektromotorjev mehanična delavnica Elektropodjetje, Ljubljana VII, Jernejeva c. 4, telef. 325

K. Pečenko
trgovina vseh vrst usnja in čevljarstva po reščen Ljubljani, Sv. Petra c. 39

PRISTOL & BRIGELJ
črkoslikarja, Ljubljana Resljeva c. 4 - Sv. Petra c. 39 telef. 2908 Ustan. 1903

ILUSTRIRANI SLOVENC
LETNIK 1926
SE ŠE DOBI

Ivan Pavlin
izdelovanje in popraviljanje dežnikov Razpotna ulica 6

Naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem bridko vest, da je naš predragi soprog, oče, brat, stric itd., gospod

JOSIP SERNC

p. d. Marolt, veleposestnik na Smolniku

dne 27. dec. ob 13 po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 64. letu starosti, bogu vdano izdihnil svojo blago dušo. Pogreb bo v soboto 29. decembra ob 15 od Brucknerjevega križa na Ruško pokopališče.

Smolnik - Ruše, dne 27. decembra 1928.

Žalujoci ostali.

pomislike. Ves dan sta zasledovala oba profesorja ob tej neprestani, skrivnostni pretnji slehernega ptica v zraku in leherno rastlino ob vodi, pa sta se večkrat hudo sprla. Slišati je bilo venomer, kako prekinja Summerlejevo godrnjanje Challengerjevo globoko mrmranje, a oba se nista nič zmenila za nevarnost in se tako malo brigala za indijansko bobnanje, kot da bi sedela v kadilni sobi Royal Society Kluba na St. James streetu. Samo enkrat sta izvolila mimogrede omeniti to zadevo.

»Ljudočrci iz roda Miranha ali pa Amajauca,« je rekel Challenger in pokazal z zaobrnjenim prstom proti odmevajočemu gozdu.

»Nedvomno, sir,« je odgovoril Summerlee. »Mislim, da imajo kakor vsi ti rodovi polisintetičen jezik in mongolsko zunanjost.«

»Seveda polisintetičen,« je rekel Challenger prizanesljivo, »saj ni, kolikor mi je znano, v tem delu sveta drugačnih jezikov, pa sem zabeležil podatke o več kakor sto teh narečij. A mongolska teorija se mi zdi jako dvomljiva.«

Po mojem mnenju zadostuje tudi omejeno poznanje primerjalne anatomije, da priznamo pravilnost teh nazorov,« je odvrnil razdraženo Summerlee.

Challenger je tako pridvignil svoj izzivalni podbradek, da ni bilo videti drugega, razen brade in klobukovega kraja. »Nedvomno, sir, omejeno znanje more kajpa dospeti do sličnega zaključka. A iz črpnega znanja bo sklepalo vsekakor drugače. — Pogledala sta z globokim zaničevanjem drug drugega, medtem ko je mrmralo v daljavi vse naokrog: »Prežimo na priložnost, da bi vas pomorili — vas pomorili.«

1 Ljudska knjižnica iz založništva Jugoslavanske knjižarne v Ljubljani: 24. zvezek: A. Marolt, HANKA, Ljubljanska povest. Din 22. vez. Din 30. — 25. zvezek: Haggard, HČ CESARJA MONTIZUMA. Din 22. vez. Din 30. — 26. zvezek: Lorenzin, STORŽEK IN NIEGOVO BURKASTO ZVLJENJE. Din 14. vez. Din 22. — 27. zvezek: Pregelj, OTROCI SOLUNCA. Din 24. vez. Din 32. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. Din 28. Din 40.